

Lesník

Obsah

- 3** Anketa
- 4** Verejné obstarávanie
- 5** XI. Deň stromu
- 6** Cena Jozefa Dekréta Matejovie
- 7** Zmena na poste rozvojovo-technického riaditeľa
- 8** Noví riaditelia odštepných závodov
- 10** Spolupráca slovenských a maďarských lesníkov
- 11** VII. ročník súťaže „O pohár generálneho riaditeľa LESOV SR, š.p., v malom futbale“
- 12** Vydanie novej knihy
- ~ Nemeckí kolegovia na návšteve Slovenska
- 13** LESY SR využijú pri riešení sporov mediátora
- ~ Otázky pre Ivana Gašparoviča
- 14** Zelené lesnícké „kamizolky“ sa vrátili na hrad Veveří
- 16** Promócia Detskej lesníckej univerzity
- ~ Les ukrytý v knihe
- 17** Poďakovanie
- ~ Veľké: „Ďakujeme“
- ~ Vysvedčenie pre lesnú pedagogiku...
- 18** Stretnutie lesníkov a detí z Českého Brezova.
- ~ Detské dni Sv. Huberta
- ~ Úspešný štart krúžku mladých poľovníkov v Hrochoti
- 19** Abiturienti Vyššej lesníckej školy v Banskej Štiavnici v roku 1952
- 19** Výročie futbalového úspechu VŠLD Zvolen.
- 20** Celoživotné vzdelávanie lesníkov
- ~ Hubertovská kvapka krvi
- ~ Dni sv. Huberta 2012
- 21** Dvojnásobné zlato zo Zvernice Karná
- ~ Výstava Turistické odkrývanie Tatier
- 22** Diviacia zvernica Žuhračka
- 23** Hotel Lesník - história a súčasnosť
- 24** Festival múzeí Slovenska
- 25** Klagenfurtské lesnícke a drevárske impulzy
- ~ Milan Marenčák – lesník a architekt
- 26** Približovanie dreva koňmi
- 28** Fotografia - umenie rozumu
- 30** Zabudnuté podoby zberu lesných plodín
- 31** Ciele hospodárenia v objekte Zámrzlá
- 32** Uveríte?
- ~ Zasmejte sa
- 33** Ošeta Klubina
- ~ Hrdinové grilované závitky
- 34** Ahoj deti!
- ~ Kalendár akcií
- 35** Životné jubileá
- ~ Pracovné jubileá
- 36** Stretnutie priateľov PRO SILVA

5

11

22

26

Lesník

časopis zamestnancov
š.p. LESY SR
Banská Bystrica
júl-august 2012

Šéfredaktor:
Ing. Vlastimil Rezek (vr)

Redaktori:
Ing. Milan Longauer
Ing. Rudolf Bruchánik
Jiří Junek

Stáli prispievatelia:
Mgr. Tatiana Figurová
Ing. Viliam Stockmann

Foto na titulnej strane:
Otto Uhrín

Grafická úprava:
ANGEMY, s.r.o.
www.angemy.eu

Adresa redakcie:
LESY SR, š.p.
Námestie SNP č. 8
975 66 Banská Bystrica
telefón: 048/43 44 278
fax: 048/43 44 191
e-mail: vlastimil.rezek@lesy.sk

„Slovenské štátne a mestské firmy sú príliš spolitizované a málo transparentné,“ hlásajú novinové titulky na základe zistení Transparency International Slovensko (TIS). Hoci LESY SR skončili v porovnaní tejto organizácie štvrté najlepšie hneď za Železničnou spoločnosťou Slovensko, Rozhlasom a televíziou a Dopravným podnikom mesta Košice, nemám z takýchto porovnaní najlepší pocit.

Podpriemerné hodnotenie dosiahol podnik podľa TIS v hospodárskych ukazovateľoch. Polemizovať sa dá s požiadavkou na zavedenie a štvrtročnú aktualizáciu registra finančných i nefinančných indikátorov výkonnosti firiem. Zhovievavý úsmev však už vyvoláva požiadavka na „vypracovanie každoročných plánov s konkrétnymi ukazovateľmi, ktoré má firma na konci roka dosiahnuť.“ Možno stačilo zdvihnúť telefón a TIS by sa dozvedela, že bez takýchto plánov podnik nemôže fungovať a základné údaje o plánovanej ťažbe, počtu zamestnancov a plánovanom zisku sú pravidelne zverejňované aj v médiách.

Úplne nepochopiteľná je nula v bodovom hodnotení transparentnosti pri udeľovaní grantov a poberaní dotácií. Neviem, za aké obdobie TIS hodnotenie vykonávala, no výročná správa LESOV SR za rok 2011 je zverejnená na webe už od mája. A práve v tomto dokumente si na strane 43 mohli kolegovia z TIS prečítať napríklad o prijatých platbách na jednotlivé operačné programy fondov EÚ.

No a čo sa týka grantovej schémy LESOV SR, stačilo si pozrieť § 8 ods. 2 zákona 111/1990 Zb. o štátnom podniku, kde sa hovorí: „Podnik môže zo zisku po zdanení poskytnúť dary len obciam, štátnym podnikom, štátnym rozpočtovým a štátnym príspevkovým organizáciám.“ Z toho vyplýva, že možnosti LESOV SR sú v tomto smere veľmi obmedzené.

Na záver jedno filozofické zamyslenie. Vnímanie pravdy je úzko späté s úrovňou poznania a uhlom pohľadu konkrétneho človeka. Priatelia z TIS a médií sú tiež iba ľudia a preto nie sú výnimkou. Asi na Slovensku chýba kampaň, ktorá by ľuďom vysvetlovala, že nie všetko, čo sa v médiách dočítajú a dopočujú, musí byť úplne pravda.

Milan Dolňan

Anketa

Začalo sa dovolenkové obdobie a väčšina zamestnaných Slovákov rozmýšľa, kde stráviť tých niekoľko dní voľna, aby načerpali nové sily a mohli sa oddýchnuť znova pustiť do plnení pracovných úloh.

Ako si predstavujú optimálnu dovolenku, sme sa opýtali niekoľkých kolegov.

Imrich Šuba

výkonný riaditeľ
kancelárie Slovenského
poľovníckeho zväzu

Najkrajšia dovolenka je pre mňa vždy chvíľka strávená v prírode bez prítomnosti ľudí. Je však skoro nemožné dnes takto stráviť čas a prirodzene sa nemenej teším na týždeň strávený so svojou rodinou a hlavne na čas s mojimi dcérami, ktoré počas roka skoro vôbec nevidím. Vtedy si dovoľm dokonca odložiť všetky technické vymoženosti, vďaka ktorým som inak vždy zastihnuteľný.

Jaroslav Šulek

predseda
Slovenskej lesníckej komory

Nie je to tak dávno, keď som mohol cez dovolenku stráviť týždeň na horách so svojou manželkou a dospievajúcimi deťmi. Plný batoh na chrbte, plus spacák, karimatka, stan. Prešli sme takto postupne skoro všetky hrebene slovenských pohorí. Ďaleko od každodenného pracovného zhonu, nákupov v obchodoch, hluku áut, televízora, v lone prírody, blízko hviezd, neba. Aj keď niektoré výstupy boli namáhavé, bol to pre mňa skutočný duševný oddych. Ani pobyt pri mori sa mu nevyrovnal. Za posledné tri roky som z rodinných dôvodov nebol na dlhšej dovolenke. Preto budem sám zvedavý, kde ma to spolu s manželkou pri najbližšej príležitosti potiahne...

Milan Dolňan

konateľ
Lesy mesta Brezno, s.r.o.

V prvom rade si je potrebné uchrániť nejaký termín v pracovnom kalendári na dovolenku. Slovensko je nádherná, zaujímavá krajina, veľmi rôznorodá. Je to vynikajúca destinácia na dovolenkovanie. Má však jednu nevýhodu. Človek je v dosahu vzdialenosti na návrat do práce a to spôsobuje, že sa neuvoľní. Naopak v zahraničí väčšia vzdialenosť toto uvoľnenie zaručuje ako aj zmena prostredia, more, iná kultúra, história. Takže u mňa hlavná letná dovolenka, keď to vyjde, je ktorékoľvek more, cestovanie a spoznávanie. Hory po dovolenke.

Ján Novák

vedúci Odboru kontroly
LESY SR

Osobitné plány na tohtoročnú dovolenku nemám. Predpokladám, že sa mi podarí prežiť týždeň - dva v spoločnosti manželky a možno aj dospelých detí mimo stáleho bydliska. Možno sa niečo nové dozviem, uvidím alebo spoznám. Veľké nároky nemám a tak ma poteší aj dobrá pohoda a pokoj. Budem rád, ak sa na konci dovolenky budem oddýchnuť a zdravý tešiť na kolegov a prácu.

Ľubica Milánová

vedúca strediska
LDM Zvolen

Optimálnu dovolenku si predstavujem dlhú aspoň dva týždne, najlepšie mimo republiky kde sa ku mne nedostanú žiadne informácie o dianí na Slovensku, v spoločnosti ľudí, ktorých mám rada a viem čo môžem od nich očakávať a s využívaním možnosti byť aj sama či už pri prehládke historických pamiatok alebo pri čítaní dobrej knihy. A to všetko bez mobilného telefónu.

Verejné obstarávanie – zbytočná administratívna záťaž, či prostriedok na úsporu nákladov?

Po roku od vyhlásenia rozsudku Najvyššieho súdu, ktorý zaradil LESY SR medzi verejných obstarávateľov, je čas na zhodnotenie prínosu či problémov, ktoré uplatňovania Zákona o verejnom obstarávaní prinieslo. O aktuálnych problémoch a skúsenostiach sme sa porozprávali s vedúcim Odboru obstarávania tovarov a služieb a vnútornej správy Františkom Suchanovským.

Onedlho uplynie rok od okamihu, kedy bolo LESOM SR doručené rozhodnutie Najvyššieho súdu a podnik musel začať nakupovať tovary, služby a práce podľa Zákona o verejnom obstarávaní. Už sú všetky procesy nastavené a boli už vychytené všetky nedostatky, ktoré sa v priebehu zavádzania tohto zákona do praxe vyskytli?

Zákon o verejnom obstarávaní je rozsiahly s veľkým množstvom dodatkov a nepresností, ktoré je potrebné v tomto zákone v budúcnosti upraviť. Pre lesníctvo na Slovensku je tento zákon veľkou príťažou, nie z titulu nakupovania tovarov, ale z titulu obstarávania lesníckych prác a služieb. Lesníctvo je práca s živým organizmom, ktorý nie je možné podriaďiť termínom a zárukami zákona. Stačí spomenúť možnosti záujemcov o vykonávanie lesníckych prác a služieb odvolať sa už proti samotnému vyhláseniu súťaže a termíny s tým spojené. Pokiaľ sa záujemca odvolá, nie je možné v súlade so zákonom ale aj s potrebami lesa vykonať potrebné práce v danom čase. V niektorých prípadoch takéto odvolávanie sa proti súťažným podmienkam či proti vyhláseniu víťazov súťaže môže predĺžiť súťaž aj o niekoľko rokov, čo je v podmienkach lesníctva aj vo vzťahu k Zákonom o lesoch neprípustné. Veď napríklad pri rozsiahlej lykožrútovej kalamite lykožrút nepočká na vyhlásenie úspešného víťaza a realizáciu ozdravných opatrení, ale vyletí napádať nové porasty, kedy prídre vhodný čas. Tento zákon nevidím ako vhodné riešenie pre služby v lesníckych činnostiach. Ako by sa napríklad tváril poľnohospodár, keby mali byť závislí na plnení zákona o verejnom obstarávaní. Samozrejme že je možné si takéto činnosti zabezpečovať vlastnými zamestnancami, no pri takýchto činnostiach je ekonomicky výhodnejšie využívať služby externého prostredia.

LESY SR š.p. Banská Bystrica sa vypořádali so zákonom pri nákupe tovarov, nakoľko podnik už obstarával tovary v zmysle obchodného zákonníka cez elektronické aukcie. Preto v tomto prípade nebolo uplatňovanie zákona problematické. Čo sa týka obstarávania tovarov, má podnik všetky nákupy tovarov pokryté zmluvami, ktoré sa postupne transformujú podľa zákona č. 25/2006 Z.z. Analýza prínosu uplatňovania zákona oproti rovnakému obdobiu nebola ešte vykonaná.

Problematickejšim sa javí obstarávanie služieb lesníckych činností (pestovné práce, ťažba dreva). V minulosti podnik využíval služby svojich bývalých zamestnancov, ktorí sú odborne zdatní a ponúkali cenovo prístupné služby. V podmienkach plnenia Zákona o verejnom obstarávaní majú výhodu väčšie firmy oproti doterajším dodávateľom, ktorí často nedokážu splniť najmä podmienky § 26 (osobné postavenie). Preto je možné predpokladať,

že sa ceny prác lesníckych činností budú v nasledujúcich rokoch výrazne zvyšovať, čo bude mať nepriaznivý vplyv na hospodárenie podniku. Zároveň títo ľudia prídu o svoju doterajšiu obživu, čo negatívne ovplyvní ich životné podmienky. Lesníctvo totiž doteraz plnilo aj sociálnu funkciu tým, že zamestnávalo ľudí v horských a podhorských oblastiach. Osobne preto chcem apelovať na zákonodarcov, aby lesnícke činnosti, najmä v pestovaní a ťažbe dreva, boli spod tohto zákona vyňaté.

Verejné obstarávanie je administratívne náročný proces, ktorý si vyžiadal vyškolenie veľkého počtu pracovníkov. Nebolo lepšie poveriť týmito činnosťami externého dodávateľa? Koľko pracovníkov sa obstarávaniu venuje a aké sú odhadované náklady na tieto činnosti?

Je pravda, že verejné obstarávanie je veľmi administratívne a časovo náročný proces. Veď iba samotné tlačivá, ktoré je potrebné vyplniť na vypísanie súťaže, majú niekedy viac ako 50 strán. V súčasnosti problematiku verejného obstarávania zabezpečuje Odbor obstarávania tovarov a služieb, ktorý eviduje 67 odborne spôsobilých obstarávateľov v rámci podniku. Nie je to však veľa. Vzhľadom k počtu OZ vychádzajú priemerne dvaja obstarávateľia na jeden odštepový závod. Nie je možné vzhľadom k počtu a rozmanitosti súťaží v rámci Lesov SR zabezpečiť tieto činnosti externými dodávateľmi, nakoľko by to bolo ekonomicky veľmi nákladné. Náklady na verejné obstarávanie nie je možné jednoznačne vyčíslieť, pretože títo zamestnanci vykonávajú okrem obstarávania aj ďalšie kumulatívne činnosti.

Aký je prínos uplatňovanie zákona? Je možné vyhodnotiť finančnú úsporu?

Na explicitné vyjadrenie finančného prínosu mám rovnakú odpoveď ako v predchádzajúcej otázke. Nemerateľným, no istým prínosom uplatňovania zákona je transparentnosť nákupu tovarov, služieb a prác, no nie vždy je transparentnosť aj ekonomicky výhodná.

Existujú aj nepriaznivé skúsenosti s uplatňovaním zákona?

O problémoch s uplatňovaním zákona pri lesníckych činnostiach sme hovorili v predchádzajúcej časti. Treba však zdôrazniť aj zvýšené náklady na uplatňovanie zákona, to znamená materiálna a časová náročnosť celého procesu. Zákon tiež na-

príklad neumožňuje vylúčiť zo súťaže firmy s ktorými verejný obstarávateľ nemá dobré skúsenosti. To znamená, že napríklad víťaz predchádzajúcej súťaže, ktorý nedodržiaval podmienky a bola s ním preto ukončená zmluva, sa môže znova uchádzať o tú istú zákazku a pokiaľ dá najnižšiu ponuku, musíme s ním uzatvoriť novú zmluvu.

Existuje spolupráca s úradom pre verejné obstarávanie, hrozia v prípade pochybení pri uplatňovaní zákona aj prípadné sankcie pre podnik?

S úradom pre verejné obstarávanie podnik úzko spolupracuje najmä pri vysvetľovaní nejednoznačných ustanovení zákona a najmä pri revíziách postupoch. Samozrejme sankcie z titulu porušenia ustanovení zákona platia aj pre podnik LESY SR a je možné predpokladať, že v budúcnosti určité sankcie môžu byť uplatnené.

Už dlhší čas sa hovorí o zmene Zákona o verejnom obstarávaní, ktorá by vylúčila lesnícke činnosti z pôsobnosti tohto zákona. Vyvinul podnik nejakú iniciatívu, ktorá by takúto zmenu podporila?

Podnik v tejto otázke vyvíja maximálnu iniciatívu odo dňa, kedy Najvyšší súd rozhodol, že je verejným obstarávateľom. Podal aj konkrétny návrh na zmenu znenia jednotlivých ustanovení, ktorými by bolo možné vyňať spod pôsobnosti zákona služby v lesníckych činnostiach. Táto iniciatíva zatiaľ nebola Úradom pre verejné obstarávanie akceptovaná. Túto snahu vyvíja aj zakladateľ, to znamená Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Verím, že v tejto snahe lesníkov budú nápomocní aj zákonodarcovia.

V súčasnosti sa rozhoduje medzi dvoma variantmi zabezpečenia obstarávania. Jedným z nich je vytvorenie samostatnej funkcie verejného obstarávateľa na každom OZ, podľa druhého by sa mali tieto činnosti rozdeliť medzi súčasných pracovníkov OZ. Ktorý variant preferujete a prečo?

Keďže je verejné obstarávanie veľmi náročné na znalosť zákona, administratívu a čas, je z môjho pohľadu potrebné, aby na každom závode bola vytvorená funkcia verejného obstarávateľa, ktorý bude v plnom rozsahu plne zodpovedný za plnenie zákona o verejnom obstarávaní.

Dakujem za rozhovor

XI. Deň stromu poznačilo počasie

Dlhé roky sa hovorilo, že lesníci majú niekoho „tam hore“, pretože počas uplynulých desiatich ročníkov už tradičného podujatia Deň stromu vo Vydrovskej doline pri Čiernom Balogu ešte nikdy nepršalo. V piatok 13. júla, deň pred konaním už XI. ročníka sa zdalo, že tento rok bude výnimkou. Obloha sa otvorila a dážď sa úspešne snažil vynahradiť niekoľ-

dila aj v tomto roku a v priebehu dňa dokonca vysvitlo slnko. Počet návštevníkov sa však oproti minulým rokom napriek zaujímavému programu znížil. Organizátori odhadli, že cez brány Lesníckeho skanzenu prešlo v tomto roku na Deň stromu okolo 15.000 ľudí.

Začiatok podujatia bol, čo sa týka počtu prítomných, mierne rozpačitý. Postupne sa však s ubúdaním mračien na oblohe zaplňal aj lesnícky skanzen. Bohatý program, súťaže lesných pedagógov pre najmenších aj stánky s občerstvením lákali k návšteve Vydrovskej doliny čoraz viac ľudí. Prvý pohľad na zaplnenú cestu dolinou miatol a dokonca sa zdalo, že prišlo ľudí viac ako vlani. Zdanie však niekedy klame. „Nechce sa im na zablatený chodník,“ skonštatovali viacerí dlhoroční návštevníci. Vody a blata bolo skutočne všade neúrekom, rozmáčaná bola aj lúka pred pódium, takže sa jej zo začiatku

diváci vyhýbali. Neskôr, pri koncertoch Zuzany Smatanovej či IMT Smile, už bola zaplnená aj táto časť skanzenu.

Program, ktorý pripravili kolegovia z OZ Čierny Balog a LDM Zvolen nedal divákovi vydychnúť. Po oficiálnom otvorení, kde sa predstavili aj také osobnosti ako sólista Slovenského národného divadla Martin Babjak či „slovenský Bocelli“ - nevidiaci spevák Marián Bango, vystúpil aj známy folklórny súbor Sluk, folková skupina Kapucíni & Stanley, skupina Babyluzaru s africkými rytmami či Cigánski diabli. Súčasťou programu bol tiež krst knihy, predstavenie krátkeho filmu Rok v skanzene a v neposlednom rade aj sadenie stromu roka – brezy bielej, ministrom pôdohospodárstva Ľubomírom Jahnátkom.

V samotnom skanzene pribudli oproti minulému roku tri zastávky lesníckeho náučného chodníka s informačnými tabuľkami venované lesom Rumunska, Tajchom, ako súčasť vodnej dopravy dreva v minulosti a organizácii Pro Silva, ktorá zdôvodňuje, obhajuje a rozširuje myšlienky prírode blízkeho obhospodarovania lesa. Celkový počet zastávok sa tak zvýšil na 74.

Pravidelnou súčasťou Dňa stromu sa stalo udeľovanie Ceny Jozefa Dekréta Matejovie. Túto cenu Slovenskej lesníckej komory si v tomto roku odniesol bývalý riaditeľ lesného závodu Sobrance Ladislav Maxim. Komora využila v tomto roku podujatie na už druhé celoslovenské stretnutie lesníkov. Do Vydrovskej doliny tak prišlo niekoľko sto štátnych aj neštátnych lesníkov, ktorí si vymieňali skúsenosti a diskutovali o aktuálnych problémoch lesníctva na desiatkach neformálnych stretnutí.

Počasia sa umúdrilo, program prebiehal hladko, počet návštevníkov bol napríklad aj podľa riaditeľa Čiernohronskej železnice Aleša Bílka „tak akurát“. Takže sa tešíme, dovidenia o rok.

Vlastimil Rezek

komesačný zrážkový deficit. „V takomto počasí sa nikde trepať nebudeme,“ skonštatovali pravdepodobne stovky rodín a na druhú júlovú sobotu si naplánovali iný program. Nuž chyba. Priazeň počasia k lesníckemu podujatiu sa nakoniec potv-

Tohoročnú Cenu Jozefa Dekréta Matejovie prevzal na Dni stromu Ing. Ladislav Maxim

Cenu Jozefa Dekréta Matejovie odovzdáva Ing. Ladislavu Maximovi generálny riaditeľ LESOV SR, š.p. Ctibor Határ.

Ťažko už dnes povedať, kedy sme sa s Ladislavom Maximom stretli po prvý raz. Je to dobrých tridsať rokov. Zhromažďoval som vtedy informácie o bývalých lesných železničiach v obvode jeho pôsobnosti na východe Slovenska. Na území Lesného závodu Sobrance ich kedysi bolo niekoľko. Vtedajší riaditeľ Lesného závodu Sobrance Ladislav Kušnír mi odporučil ako zasväteného informátora lesného správcu LS Porúbka Ladislava Maxima.

Stretli sme sa v Porúbke, on na gazíku, ja v ruke s vódzkou s jazvečíkom Lesanom. Už vtedy, po krátkej vizuálnej previerke, sme si padli do noty. On po čase nastúpil do funkcie riaditeľa závodu a mal väčšie možnosti ma v mojich záujmoch podporovať. Bolo to dosť potrebné. No schválne – skúste sa z Novej Sedlice a Uliča, kde bola kedysi lesná železnica, dostať v podvečer do Sobraniec. Prešiel som cez Nastaz do Brezovca, kde ma ča-

Ing. Ladislav Maxim medzi kolegami a priateľmi.

kalo auto zo závodu. Inokedy sme prechádzali húštinami a čerešňovými sadiami nad pohraničnou obcou Petrovce, kadiaľ viedla lesná železnica do Užhorodu, alebo sme prechádzali bývalou trasou železničky na Morské oko. Kniha o lesných železničiach Vôňa dymu a ihličia teda vyšla aj vďaka ochote a porozumeniu Ing. Maxima.

Ladislav Maxim je tiež príkladom spojenia lesníka a ochrancu prírody.

Pri zápise do pamätnej knihy 2. celoslovenského stretnutia lesníkov.

Okrem riaditeľovania v štátnych lesoch pôsobil súčasne aj ako predseda ochrancov prírody SZOPK michalovského okresu, bol aj predsedom združenia CICOMA na ochranu bocianov bielych. Spomínam si na krúžkovanie bocianích mláďat v ich hniezde v Koromli. Povodil ma aj po miestach rastu významných a pamätných stromov v okresoch Sobrance a Michalovce. Rástli a rastú na najrôznejších bývalých zámočkových parkoch na východe Slovenska. Vďaka nemu som uvidel najsilnejší topol biely na sklonku života tohto stromu v zámočkom parku v Strážskom, alebo stále vitálny dub zimný v Dúbrave neďaleko Ublé, ktorý dvakrát prevyšuje výšku kostola.

O pamätných stromoch svojho regiónu napísal niekoľko publikácií. Pýtal som sa ho, ktoré bývalo pre neho ako lesníka najmilšie miesto. Nechcel na žiadne zabudnúť, ale potom menoval dolinu Syrového potoka nad obcou Koňuš so sviežim rôznorodým a rôznovekým lesom. Veľakrát sme posedeli v altánku v jeho domácom arboréte u jeho rodinného domu.

Prechádzam sa u vstupu do Lesníckeho skanzenu vo Vydrowskej doline pri Čiernom Balogu, proti mne ide striebrovlasý lesník v sviatočnej uniforme - Ing. Ladislav Maxim. Prihovárajú sa mu kolegovia, absolventi skúšok odborných lesných hospodárov, ktorým bol náročným, ale spravodlivým skúšajúcim. „Laco dostaneš dnes metál?“ Skromne prisvedčil, „Cenu Jozefa Dekréta Matejovie.“ To je najvyššie ocenenie, ktoré sa každoročne dáva jedinému slovenskému lesníkovi. Udeľuje ho Slovenská lesnícka komora v spolupráci so štátnym podnikom Lesy Slovenskej republiky. Opäť ju dostal ten najpovolanejší – v roku 2012 pri príležitosti Druhého stretnutia lesníkov a majiteľov lesa - 14.7. na Dni stromu v Lesníckom skanzene pri Čiernom Balogu si cenu prevzal lesník Ing. Ladislav Maxim zo Sobraniec.

Jiří Junek
-vr-

Medzi kolegami v hľadisku.

Zmena na poste rozvojovo-technického riaditeľa

Po rozdelení ekonomicko-obchodného úseku a menovaní obchodného riaditeľa podniku Miroslava Leľáka došlo v najvyššom vedení podniku k ďalšej zmene. Rozvojovo-technickým riaditeľom bol od 13. 7. 2012 menovaný Ing. Jozef Spevár, doterajší riaditeľ OZLT Banská Bystrica. Bývalý riaditeľ úseku Ing. Ján Švančara zostáva na generálnom riaditeľstve, kde sa bude venovať problematike životného prostredia.

Ing. Jozef Spevár (51) pochádza z Nitrianskeho Pravna a v štátnych lesoch pracuje od skončenia VŠLD vo Zvolene v roku 1984. Počas svojej praxe pôsobil ako lesník, technik LS, poľsný, hlavný inžinier závodu a riaditeľ OZ Prievidza, Topoľčianky a OZLT. Jozef Spevár je ženatý a má dvoch synov.

Problémy podniku poznáte do podrobností zo svojich predchádzajúcich pôsobísk, kde vidíte momentálne najväčšie riziká pre hladké fungovanie podniku?

Aktuálnym najväčším problémom je na základe verejného obstarávania VO/zabezpečiť uzavretie zmlúv pestovnej činnosti, pretože agrotechnické termíny nepustia a treba vykonávať opatrenia na ochranu lesa, na zabezpečenie mladých lesných porastov, ako aj výchovné zásahy v mladinách – je najvyšší čas, nie je na čo čakať. Taktiež je dôležité uzavretie zmlúv v odvoze dreva na základe výsledkov VO, aby mohla plynule bežať komplexná ťažbová činnosť v II. polroku v nadväznosti na dodávky dreva, obchod. Súčasne treba postaviť v skrátenom termíne oproti minulým rokom (nie na úkor kvality) plán na rok 2013 v ťažbe a približovaní dreva, súbežne dokončiť pravidlá nastavenia VO pre ťažbovú činnosť v roku 2013, aby sme uzavreli VO v takom termíne, aby nebola od januára budúceho roku ohrozená výroba na lesníckych obvodoch. Samozrejme by som si prijal, aby tí čo vyhrajú verejné obstarávania na lesnícke služby, aj keď jediným rozhodujúcim kritériom je cena, boli podnikatelia so skúsenosťami, technikou, pracovníkmi už zabehnutými a kvalifikovanými v lesníckych službách a so spomínaným zázemím a aby aj skutočne túto činnosť vykonávali a za vysúťažené ceny. Len vtedy môže byť zabezpečená aj kvalita týchto služieb. Na druhej strane som si vedomý, že za kvalitné služby zo zodpovedajúcou technikou, kvalifikovanou pracovnou silou v našich certifikovaných lesných porastoch, musí byť aj zodpove-

dajúca cena za jednotlivé výkony. Toto platí pre interných, ako aj externých dodávateľov lesníckych služieb.

Vašou prvou úlohou bolo riešenie medializovaného problému s vyrúbaním údajného pralesa na Veľkom boku s ministrami Ľubomírom Jahnákom a Petrom Žigom. Aký je Váš dojem z tohto stretnutia priamo na mieste údajného pralesa? Aké sú podľa tohto stretnutia možnosti spolupráce medzi rezortmi životného prostredia a poľnohospodárstva?

Pravdepodobne po prvý raz sa stretli priamo na mieste (OZ Liptovský Hrádok) dvaja rezortní ministri, aby mali možnosť uvidieť skutočný stav porastov po veternej kalamite z roku 2004 a po následnej podkôrníkovej kalamite a skutočný stav niektorých lokalít, ktoré by mali byť vyhlásené za pralesy. Nadväzne mali možnosť si vypočúť názory odborníkov zo strany životného prostredia, štátnej ochrany prírody, štátnych aj neštátnych lesníkov, na doterajšie vykonávané ozdravné a revitalizačné opatrenia. Po vypočutí jednej aj druhej strany sa obidvaja ministri zhodli, že riešenie kritickej situácie v NP Nízke Tatry je v umožnení vykonávania všetkých ochranných a obranných opatrení proti podkôrnemu hmyzu aj v 3. stupni ochrany prírody, ktoré by umožnilo záchranu smrečín na Slovensku. Podmienkou ich vykonania je sprístupnenie dotknutých, podkôrníkmi postihnutých lokalít. Výstavba týchto lesných ciest je nevyhnutná pre samotnú revitalizáciu poškodených smrekových biotopov európskeho a národného významu modernými, jemnejšími spôsobmi hospodárenia a protipožiarnej ochrany.

Čo sa týka vyhlasovania pralesov, navštívili sme na LS Malužiná lokalitu Prašivý potok pod Veľkým Bokom, kde sa rozprúdila búrlivá odborná diskusia, čo je vlastne prales, ako má vyzeráť, aké funkcie má plniť a pod. Záverom bolo prisľúbené obidvoma ministrami, že bude vytvorená

spoločná odborná komisia na úrovni oboch ministerstiev s odborníkmi z NLC Zvolen, z akademickej pôdy TU vo Zvolene, Lesníckej komory, SAV, aby nastavila pravidlá na vyhlasovanie a mapovanie pralesov. Dovtedy by malo byť pozastavené terajšie nesystémové vyhlasovanie pralesov z úrovne štátnej správy životného prostredia. Na záver tejto otázky, by som chcel vyjadriť presvedčenie, že možno nastal čas na odbornej úrovni životného prostredia, štátnej ochrany prírody, ako aj odbornej lesníckej úrovni (štátnej

aj neštátnej), akademickej, vedeckej, výskumnej, „zakopať vojnovú sekeru“ a prevziať vyslovene odbornú zodpovednosť za správu a hospodárenie v týchto kalamitných územiach. Nedať sa ovplyvňovať niektorými „tiež odborníkmi najmä z mimovládnych organizácií“, ktorí doteraz len brzdia rozhodnutia a odborný dialóg lesníkov, vedcov, výskumníkov, orgánov životného prostredia a ŠOP SR. Pritom nenesú žiadnu zodpovednosť voči vlastníkom, užívateľom, obhospodarovateľom lesov, ale vlastne celej spoločnosti. Chceme podotknúť, a bol to tiež jeden zo záverov stretnutia na tejto úrovni, že samozrejme chceme chrániť, zveľaďovať, zachovať aj maloplošné chránené územia s najvyšším stupňom ochrany, ale v takej miere, ktorá je vyslovene nevyhnutná z hľadiska ochrany prírody bez zbytočného nadmerného obmedzovania obhospodarovateľov lesa. Naša krajina má stále nesmierne prírodné bohatstvo v srdci Európy, ktoré nám závidia okolité štáty. Má tak malú rozlohu v rámci Európy, že zákonite je ovplyvňovaná ľudskou antropogénnou činnosťou na každom kroku. Toto prírodné bohatstvo doteraz zachovali lesníci, ktorí už po niekoľko storočí les odborne obnovujú, pestujú, vychovávajú a ochraňujú. Preto, aby les v prvom rade vždy a trvalo plnil všetky celospoločenské, mimoprodukčné funkcie a samozrejme tiež funkciu hospodársku, produkčnú, pretože drevo je naša jediná obnoviteľná surovina, ktorá bude obnoviteľná aj pre ďalšie generácie len vďaka ďalšiemu odbornému obhospodarovaniu. Verím, že tieto slová sú zrozumiteľné všetkým, aj niekoľkým generáciám lesníkov, ktorí sa nemajú za čo hanbiť a budú čoraz viac zrozumiteľnejšie pre širokú verejnosť a našu spoločnosť, že verejná mienka sa bude postupne obracať na stranu tých, ktorí nesú skutočnú zodpovednosť za životné prostredie, les a všetky funkcie, ktoré má plniť.

Ďakujem za rozhovor

Noví riaditelia odštepných závodov

Od 13. a časť od 14. júla vymenoval generálny riaditeľ Ctibor Határ do funkcie nových riaditeľov odštepných závodov. Novým manažérom gratulujeme, želáme im veľa šťastia, veľa správnych rozhodnutí a pevné nervy.

OZ Beňuš
Ing. Dušan Ramaj

OZ Biomasa
Ing. Ján Psársky

OZ Čadca
Ing. Milan Berešík

OZ Čierny Balog
RNDr. Peter Morong

OZ Košice
Ing. Jozef Sedlák

OZ Kriváň
Ing. Pavol Kráľ

OZ Levice
Ing. Otto Uhrín

OZ Liptovský Hrádok
Ing. Milan Kozák

OZ Námestovo
Ing. Igor Zboja

OZ Palárikovo
Ing. Peter Kodaj

OZ Považská Bystrica
Ing. Dušan Chudovský

OZ Prešov
Ing. Dušan Timko

OZ Prievidza
Ing. Ján Mokry

OZ Revúca
Ing. Jozef Bystriansky

OZ Rimavská Sobota
Ing. Peter Mixtaj

OZ Rožňava
Ing. Juraj Balazs

OZ Semenoles
Ing. Jan Rak

OZ Slovenská Lupča
Ing. Vladimir Masica

OZ Smolenice
Ing. Ivan Dancek

OZ Sobrance
Ing. Peter Pšak

OZ Šaštín
Ing. Radomir Nečas

OZ Topoľčianky
Ing. Milan Garaj

OZ Trenčín
Ing. Robert Kis

OZ Vranov
Ing. Martin Strmen

OZ Žarnovica
Ing. Jaromir Polacek

OZ Žilina
Ing. Jozef Valuch

OZLT Banská Bystrica
Ing. Miroslav Slotta

Spolupráca slovenských a maďarských lesníkov prinesie lepšie služby pre podnikateľské prostredie

Program cezhraničnej spolupráce
Maďarská republika-Slovenská republika
2007-2013

Budujeme partnerstvá

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Od februára 2012 sa pravidelne stretávajú projektové tímy zložené zo zástupcov partnerov z Maďarska a Slovenska, v ktorých majú okrem iných zastúpenie aj LESY SR, š. p. ako pridružený partner za účelom implementácie spoločného projektu „Poľovnícky a lesnícky klaster ako nástroj na podporu udržateľného cezhraničného rozvoja“ v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2007 – 2013 s číslom HUSK/1001/1.1.2/0022. V týchto dňoch sa pripravuje založenie „Poľovníckeho a lesníckeho klastra“ a následne sa začne s organizáciou a získavaním členov klastra.

Klaster je definovaný ako geografické blízke zoskupenie vzájomne previazaných podnikov, špecializovaných dodávateľov, poskytovateľov služieb a súvisiacich inštitúcií v konkrétnom odbore i podnikov v príbuzných odboch, ktoré spolu súťažajú, ale tak tiež spolupracujú, majú spoločné znaky a tiež sa dopĺňajú [Sopková K., Petričová, 2010: Klaster a ich vplyv na konkurencieschopnosť podnikov. In: Trends and Innovative Approaches in Business Processes "2010"]. V súčasnosti je v činnosti veľké množstvo klastrov, ktoré ponúkajú svojim členom rôzne benefity, hlavne zamerané na spoločnú propagáciu a prezentáciu, ale i poradenstvo a vzdelávanie. Výhody z členstva v pripravova-

nom klastru sú v prvom rade v prístupe k rýchlym a relevantným informáciám pre jednotlivých členov.

Cieľom projektu je zvýšiť ekonomickú konkurencieschopnosť Novohradskej a Peštianskej župy a zároveň Nitrianskeho a Banskobystrického kraja, ako prihraničných oblastí, posilnenie ich hospodárskej spolupráce a zachovanie ich prírodných hodnôt prostredníctvom podpory trvalo udržateľného rozvoja v oblasti poľovníctva, lesníctva, výroby a využívania biomasy a poskytovania lesoturizmu. Špecifickým cieľom projektu je zlepšiť podnikateľské prostredie pre lesníctvo, poľovníctvo a lesoturizmus, a to vytvorením klastra podporujúceho podnikanie a rozvoj cezhraničných obchodných vzťahov a informačného prostredia.

Základným zdrojom prvotných informácií pre potenciálnych členov klastra predstavujú marketingové štúdiá. V rámci týchto štúdií sa poskytnú rámcové informácie, ktoré sú dôležité pre potenciálnych členov klastra. Ide predovšetkým o legislatívne rámce na poskytovanie služieb v uvedených činnostiach. V našom prípade ide hlavne o oblasť poľovníctva, ktorá je najviac legislatívne regulovaná, a v ktorej sú rozdiely na národných úrovniach. Ďalšie dôležité informácie pre členov klastra sú potenciálne možnosti na podnikanie v

záujmovom území v oblasti využitia biomasy a turizmu (so zameraním na lesnú pedagogiku). V štúdiách budú prezentované možnosti využívania biomasy ako obnoviteľného zdroja energie (či už po stránke možnosti produkcie na lesnej a nelesnej pôde alebo aj jeho využitia). V rámci lesoturistiky sa v marketingových štúdiách pozornosť bude venovať aj lesnej pedagogike, čo predstavuje nový inovatívny prvok, ktorý poskytuje novú službu, ktorá dáva konkurenčnú výhodu oproti klasickým poskytovateľom služieb v oblasti cestovného ruchu. Okrem toho členovia klastra budú mať prístup k databáze klastra, môžu sa oboznámiť s potenciálnymi partnermi, s ich činnosťou, ako aj voľnými kapacitami. Toto umožní aktívnu hospodársku spoluprácu medzi členmi a lepšie využívanie ich zdrojov.

Týmto by sme chceli apelovať na potenciálnych záujemcov, ktorí majú záujem využiť uvedené informácie v predmetnom území vo svoj prospech, aby využili možnosť registrácie do predmetného klastra.

Ďalšie informácie nájdete na webovej adrese: <http://www.lesy.sk/showdoc.do?docid=4959> alebo na stránke vedúceho partnera: <http://www.ipolyerdo.hu/husk/main&lang=sk>

Oficiálny názov projektu:	Hunting and forestry cluster to promote sustainable cross-border development
Skrátený názov projektu:	Hunting and Forestry Cluster / Vadászati és Erdészeti Klaszter / Poľovnícky a lesnícky klaster
Kód projektu:	HUSK/1001/1.1.2/0022
Trvanie projektu:	Implementácia jednotlivých projektových aktivít začala 01.02.2012 a dĺžka trvania projektu je naplánovaná na 24 mesiacov. Projekt bol schválený na zasadnutí Spoločného monitorovacieho výboru Programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovenská republika 2007-2013 dňa 8. júna 2011.
Partneri projektu:	
Vedúci partner projektu:	Ipoly Erdő Zrt. (Ipeľské lesy a. s.)
Cezhraničný partner:	Regionálna rozvojová agentúra pre rozvoj regiónu Stredného Poiplia
Maďarský partner projektu:	Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (Obchodná a priemyselná komora Novohradskej župy),
Slovenskí partneri:	Národné lesnícke centrum Zvolen LESY Slovenskej republiky, štátny podnik Banská Bystrica
Rozpočet projektu:	
Celkový schválený rozpočet projektu:	367 074 Eur, z toho:
	podpora zo zdrojov ERDF: 300 100 Eur
	štátne spolufinancovanie: 48 620 Eur
	spoluúčasť partnerov vo výške 5 %: 18 354 Eur

VII. ročník súťaže „O pohár generálneho riaditeľa LESOV SR, š.p., v malom futbale

Lesníčka je ozdobou lesa a lesník je chlap na svojom mieste, ktorý nielenže rozumie lesu, ale má aj odvahu, nebojnosť, húževnatosť, vytrvalosť a bojovnosť. A hlavne bojovnosť sa prejavila dňa 21. 6. v VII. ročníku súťaže „O pohár generálneho riaditeľa LESOV SR, š.p., v malom futbale“, ktorá bola obnovená minulý rok na futbalových ihriskách v športovom areáli Orlové v Považskej Bystrici v spolupráci s generálnym riaditeľstvom LESOV SR, š.p..

Do turnaja sa zapojilo 27 závodov a nechýbalo ani družstvo z generálneho riaditeľstva, takže svoje sily si zmeralo celkovo 28 družstiev. Futbalovú súťaž otvoril organizačný riaditeľ LESOV SR š. p., Mgr. Ján Kostrian. Futbalovým družstvám sa prihovaril riaditeľ OZ Považská Bystrica Ing. Dušan Chudovský, ktorý zdôraznil, že konečným cieľom a poslaním športu nie je víťazstvo za každú cenu. Najväčšou hodnotou je vnútorné presvedčenie, že si víťazstvo dosiahol poctivým prístupom a lesník - športovec má byť príkladom nielen na športovisku, ale aj v osobnom živote. Povzbudil všetky družstvá a športovo – zábavná akcia sa mohla začať.

Hvizd píšťalky odštartoval prvý zápas a každé družstvo sa snažilo hájiť farby svojho závodu. Do úspechu každého družstva hralo aj ranné pekné počasie. No ako sa ručička hodín približovala k poledniu

a horúčava stúpala, začalo byť horúco aj na ihriskách. Súboje boli čoraz ráznejšie a hralo sa s plným nasadením ale vo fantasticknej nálade. Občas sa vyskytli aj vážnejšie zranenia, ale mocní hráči, ktorí sú ošľahaní teplom, vetrom a zimou, sa len tak ľahko nepoddali a vydržali hrať do posledných síl. Po vyradovacích kolách sa

do semifinále prebojovali OZ Rožňava, OZ Žarnovica, OZ Beňuš a GR Banská Bystrica. Z nich prví dvaja postúpili do očakávaného finále, do ktorého sa prebojovalo družstvo z OZ Rožňava a OZ Beňuš. Z finálového futbalového duelu vyšlo víťazne OZ Rožňava. Na 2. mieste sa umiestnil OZ Beňuš a tretie miesto obsadilo GR Banská Bystrica, ktoré vyhralo nad OZ Žarnovica.

1. miesto medzi strelcami gólov obsadil Marek Pankuch z OZ Prešov, ktorý nastrielal 14 gólov. Na 2. mieste sa umiestnil Albert Macko z OZ Levice s 8 gólmi a na 3. mieste s počtom gólov 7 sa umiestnil Jozef Oceľ z OZ Beňuš.

Putovný pohár víťaznému družstvu, poháre s diplomami umiestneným OZ a cenu najlepšiemu strelcovi podujatia odovzdal riaditeľ obchodného úseku Ing. Miroslav Lelák.

Osobné stretnutia zamestnancov lesov je veľkým kladom podujatia, pretože sa stretnú lesníci s rôznymi kútov nášho krásneho Slovenska a pri tejto príležitosti okrem športového vyžitia a aktívneho oddychu si vymieňajú nielen pracovné skúsenosti ale aj zaujímavé lesnícke zážitky. Možno ich niekedy budú rozprávať deťom, ako Rudo Moric vo svojej knihe Z poľovníckej kapsy. Lesu zdar a futbalu zvlášť.

Norbert Jung
foto autor

Vydanie novej knihy

Program sprievodných akcií na Dni stromu 14.7.2012 doplnil aj akt krstenia novej knihy od autora **Františka Bizuba** - **Považská lesná železnica**. Kniha bola symbolicky pokrstená vodou z Vydrovského potoka. Vydanie publikácie financovali LESY SR, š.p. prostredníctvom LDM vo Zvolene. Po vydaných tituloch „Lesnícky cintorín na Čiernom Váhu“ a „Alojz Štróbl tvorca sôch zvierat a poľovník“ predkladá autor čitateľovi rozsiahlejšie dielo, v ktorom sú uvedené mnohé doposiaľ nepublikované údaje pojednávajúce o jednej z najvýznamnejších lesných železníc na Slovensku, ktorá bola príkladom citlivého začlenenia železničnej trate do okolitej krajiny bez významných negatívnych vplyvov na jej charakter. Ba časom akoby s prírodou zrástla.

Považská lesná železnica slúžila nielen ako dôležitý dopravný prostriedok v 20.storočí, ale v značnej miere ovplyvnila

Krst knihy vodou z Vydrovského potoka.

aj život obyvateľstva v príslušných osadách. Pre Liptovskú Tepličku a doliny Čierneho Váhu sa stala na polstoročie jediným dopravným prostriedkom, ktorý ich spájal so svetom. Dnes slúži časť strojového parku ako obľúbená turistická atrakcia v Skanzenne liptovskej dediny v Pribyline.

František Bizub s trpezlivosťou jemu vlastnou zozbieral a podrobne preštudoval množstvo historických písomností a technickú dokumentáciu lesnej železnice. Stretol sa s viacerými pamätníkmi slávnej éry úzkokolajnej železničky. Aby mohol podrobne popísať všetky trasy vyše 100 km dlhej trate, bolo ich treba poznať, čo znamenalo prejsť ich peši. Vo svojej knihe zdokumentoval lesnú železnicu nielen po technickej stránke, ale zaznamenal v nej aj životné osudy ľudí, ktorí boli s ňou úzko spätí.

Technické pamiatky sú neoddeliteľnou súčasťou nášho národného dedičstva a obozročujú vývoja spoločnosti. Považská lesná železnica je príkladom technickej vyspelosti a remeselnej zručnosti našich predkov a preto má medzi slovenskými technickými pamiatkami svoje pevné miesto. Preto je povinnosťou tejto spoločnosti zachovať jej muzeálnu podobu pre budúce generácie tam, kde pôsobila, na Liptove.

Touto knihou chce autor vzdať hold všetkým tým, ktorí Považskú lesnú železnicu stavali, na nej pracovali, snažia sa ju zachrániť a starajú sa o zachované exponáty.

Milan Longauer, František Bizub

Nemeckí kolegovia na návšteve Slovenska

Začiatkom júna, v dňoch 3.6. – 8.6.2012, sa uskutočnila študijná cesta po Slovensku odborných pracovníkov Krajinárskeho úradu životného prostredia, ochrany prírody a geológie Spolkovej krajiny Mecklenburg-Vorpommern, so sídlom v Güstrow, pod odbornou gesciou pracov-

níkov Katedry krajinej ekológie, Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Študijná cesta bola zameraná na poznávanie pôvodných lesných ekosystémov, s akcentom na lokality pod ochranou UNESCO, spôsoby starostlivosti a ochrany pôvodnej kultúrnej krajiny, manažment veľkých šeliem a pod.

V rámci programu sa účastníci oboznámili s vybranými ekosystémami v pôsobnosti chránených území CHKO Latorica, NP Poloniny, NP Slovenský raj a CHKO Poľana.

Dňa 7.6.2012 v popoludňajších hodinách zavítali títo pracovníci na územie LESOV SR š.p., B. Bystrica, OZ Kriváň na LS Kyslinky. Hostí privítal riaditeľ OZ Kriváň Ing. Pavol Král. Po privítaní sa odborným výkladom o exkurziu po kaldere Poľany postarali zamestnanci LS Kyslinky Ing. Ján Ostrolucký a Ing. Ján Nôžka. O histórii tejto oblasti hostí oboznámil nestor poľovníctva na Poľane Emil Rakyta. Hostia prejavovali po celú dobu exkurzie živý záujem o flóru a faunu tejto lokality. Po exkurzii v exteriéri sa hostia presunuli do budovy LS Kyslinky, kde pokračovala ich študijná cesta premietnutím zaujímavých záberov šeliem (najmä medvedov). Hostia sa odmenili búrlivým potleskom a poďakovaním za odborný a zaujímavý výklad. Deň zakončili pri posedení pri dobrom guláši a pri ľudovej hudbe. Nám zostáva len dúfať, že hostia z Nemecka si odniesli z exkurzie v lesoch Poľany len tie najkrajšie zážitky a budú ich šíriť medzi odbornou verejnosťou ako aj medzi svojimi priateľmi.

Pavel Hříň
OZ Kriváň

Lesy SR využijú pri riešení sporov mediátora

V máji 2012 uzatvorili Lesy SR s Mediačno – konzultačným centrom SOVA zmluvu o poskytovaní mediáčnej činnosti a služieb. Lesy SR sa tak pridali do rodiny spoločnosti, ktoré riešia problémové situácie moderným, rýchlym a finančne výhodnejším spôsobom, ako je súdne či rozhodcovské konanie. Podpisom zmluvy Lesy SR prinášajú aj benefit zamestnancom štátneho podniku, ktorí majú možnosť bezplatnej konzultácie s mediátorom v prípade potreby, berúc na vedomie, že zamestnanec, ktorý má možnosť svoje problémy či záťažové situácie riešiť a vyriešiť, je schopný sa plne sústrediť na svoj pracovný výkon, byť tak efektívnejší a prínosnejší pre spoločnosť.

Čo je mediácia?

Mediáciou sa rozumie predovšetkým mimosúdne konanie, v ktorom mediátor pomáha stranám, aby riešili svoju konfliktnú situáciu a dospeli k dohode.

Mediácia, ako spôsob riešenia konfliktov, sa používa v prípadoch, keď sú obidve strany už v rozbehnutom konflikte a nevedia ďalej svoj spor riešiť bez pomoci tretej osoby. Jednou z podmienok mediácie je, že tretia strana nie je

v konflikte zainteresovaná. Mediáciou možno riešiť všetky druhy sporov, ktoré vznikajú z občianskoprávných, rodinných, obchodných, záväzkových a pracovnoprávných vzťahov. Mediácia je teda proces, v ktorom strany sporu požiadajú tretiu osobu mediátora o pomoc pri riešení ich problému. Podmienkou mediácie je, že obidve strany súhlasia s účasťou na mediácii. Pokiaľ aj jedna

strana je v odpore, mediátor je ten, ktorý má motivovať k dohode

Ak mediácia skončila úspešne, tak uzavretím dohody, ktorá je výsledkom mediácie a môže byť v ďalšej fáze potvrdená formou notárskej zápisnice, schválená ako zmier pred súdom resp. rozhodcovským orgánom.

Mediácia sa teda z pravidla úspešne končí dohodou, ktorá má písomnú formu, a je pre osoby zúčastnené na mediácii záväzná.

Na základe dohody, ktorá vznikla ako výsledok mediácie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie, ak je táto dohoda:

1. Spísaná vo forme notárskej zápisnice.
2. Schválená ako zmier pred súdom, rozhodcovským orgánom.

V prípadoch, ak povinná strana nebude plniť, k čomu sa zaviazala, môže byť podaný návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku alebo návrh na exekúciu podľa Exekučného poriadku.

*Martin Dubníček
Mediačno – konzultačné centrum
SOVA*

Ivan Gašparovič: vážim si všetkých tých, ktorí okolo lesov robia.

Tohtoročný Naj horár sa konal aj za podpory prezidenta SR Ivana Gašparoviča a ministra pôdohospodárstva Ľubomíra Jahnátka. Pán prezident si pre nás našiel minútku a porozprával nám o jeho vzťahu k slovenským lesov a lesníctvu.

Pán prezident mohli by ste našim čitateľom prezradiť kedy ste bol naposledy v lese? Aký je Váš vzťah k lesu?

Veľmi pozitívny. Vďaka tomu, že som členom poľovníckeho združenia, les navštevujem, keď mám čas. Žiaľbohu, času je menej. Ale vážim si všetkých tých, ktorí okolo lesov robia. Lebo my sme súčasť prírody, les aj človek. To sa nedá rozdeliť. Les, to je poliklinika zdravia človeka.

Myslím si, že lesníkom treba poďakovať za to, že máme takéto krásne hory už niekoľko storočí. Za to nie

sú zodpovední a nemajú na tom veľkú zásluhu súčasní ochranári, na tom majú zásluhu lesníci, že takto dokázali tieto lesy vypestovať a že sa ďalej o ne starajú.

Kde vidíte naše lesy a lesníctvo o dvadsať rokov?

Lesníctvo bolo vždy neoddeliteľnou súčasťou Slovenska a slovenského národa. Som hrdý na slovenských lesníkov za to, že aj v týchto pre lesníctvo neľahkých časoch si plnia svoju úlohu dobre a svedomite.

Je dôležité, aby sme si všetci najmä dnes uvedomili, že les nemôže byť len zdrojom príjmov a finančných ziskov. Lebo ak sa takto budeme pozeráť na lesy, tak ich o chvíľu nebudeme mať.

Ďakujem za rozhovor.

*Ivan Hanula,
LDM Zvolen*

Zelené lesnické „kamizolky“ se vrátily na hrad Veveří

Na severozápad od Brna se na skalním ostrohu nad Brněnskou přehradou tyčí hrad Veveří, pamětník i dávných lesníků a myslivců tohoto kraje. Vždyť i Helenka, jedna z hlavních postav Mrštíkovy Pohádky máje, byla hajného dcerka, z nedaleké Podkomorské myslivny nad Ostrovačicemi.

Tento profesní a zájmový stav má v českých, moravských a slezských zemích hlubokou tradici, lesníci a myslivci byli vždy vážení a ctěni. I jejich vzájemné vztahy byly vždy na vysoké úrovni. Již na tisíc let patří k lidem vzdělaným, kulturním a respektovaným. Velký podíl na tom měla i jejich uniforma, která má delší tradici než uniforma vojenká – kolem pěti set let.

Na Veveří měli lesníci a myslivci v panských službách vždy svoje významné místo. Na konci letošního června se jejich uniformy aspoň na čas vrátily. Nedivte se, opravdu se hrad nestal sídlem stínového říditelství státních lesů, ani domovem

Součástí bohaté historie hradu bylo téměř dvacetileté období, kdy sloužil potřebám lesnického učiliště, internátu a závodní školy práce. Střední odborné lesnické učiliště zde sídlilo od roku 1953 do roku 1972. Dosud žijí mezi lesníky jeho absolventi.

Hrad do správy potom dostalo Vysoké učení technické v Brně, které zde chtělo zřídit mezinárodní studentské centrum. Přestavbu započalo v roce 1977, ale nebyla nikdy dokončena. Veveří tak dlouhá léta chátralo. V roce 1999 ale byla zahájena velká rekonstrukce hradu, která stále probíhá a ještě mnoho dalších let probíhat bude. Díky prostředkům od státu i Města Brna.

Veřejnosti je zpřístupněn celý areál, i prohlídková trasa v paláci s britovou věží, která se neustále mění. V areálu hradu se v sezóně konají časté kulturní akce. Prohlídka hradu je oproti jiným hradům hodně atypická. Jeho areál je zpřístupněn za malý poplatek, ale bez průvodce. Prohlídka paláce s britovou věží je s průvodcem,

ale uvnitř se objekt neustále rekonstruuje po necitlivých přestavbách z druhé poloviny dvacátého století. Na trase jsou instalovány informační tabule, které popisují renovaci hradu.

Toho, kdo na Veveří delší dobu nebyl, překvapí kromě opravených střech, mostu a částečně i obvodových zdí upravený lesopark v podhradí, dříve zarostlá náletová džungle. **O záměrech s okolím hradu hovoří jeho kastelán Petr Fedor:**

„Rádi bychom v úpravách okolí pokračovali i tam, kde v minulosti byla vyhlídková místa, vedly lesní stezky, byla místa odpočinku. Snažíme se o tom jednat s lesníky, kteří okolní lesy spravují.“

Tolik prozatím o hradu a jeho okolí, nyní se vraťme k akci, která proběhla 30. června 2012. Nedávno – 31.5.2012 - byla do Guinnessovy knihy rekordů zařazena na světě unikátní sbírka 510 lesnických a myslivčeských uniforem, které dlouhá léta sbírá moravský a brněnský patriot, lesník, podnikatel a bývalý lesnický pedagog Dr. Ing. Jaroslav Pospíšil z Brna. Díky pochopení a fandovství hradního kastelána, pracovníků Brněnských veletrhů a výstav a mnoha přátel a známých vznikl zajímavý záměr podstatnou část této sbírky vystavit právě na hradě. A aby výstava zapadla do současného koloritu hradu, byla instalována spolu s loveckými trofejemi bývalého profesora brněnské lesnické fakulty akademika RTDr., RSDr. Ing. Miroslava Vyskota, DrSc. v části hradu, která prochází rekonstrukcí – v bývalé hradní zbrojnici. Výstavu doplňují historické lesnické mapy. Sběrka uniforem je doplněna čtyřmi lesnickými a myslivčeskými uniformami z pozůstatosti akademika Miroslava Vyskota. Výstava se bude konat do 31.10.2012, do konce sezóny.

Jak se do hradu Veveří dostanete? Autem je dobrý přístup kolem Brněnské přehrady z Brna – Bystřice nebo z Veverské Bítýšky, autobusovou linkou MHD č. 303, na kole po cyklostezce, lodí po přehradě, nebo turistickými stezkami romantickými Podkomorskými lesy, krajem Pohádky máje.

Jiří Junek

lesnických seniorů. Byla zde instalována podstatná část sbírky lesnických a myslivčeských uniforem. Ale nejdříve dovolte několik řádků o místě výstavy.

Halali

Nezisková organizácia Halali v spolupráci s Národným lesníckym centrom pripravila cyklus televíznych upútaviek a reportáží zameraných na horúce problémy lesného hospodárstva. Reportáže sú prioritne určené na vzdelávanie pracovníkov v lesnom hospodárstve pre odbornú kvalitnejšiu aplikáciu riešení smerujúcich k trvalo udržateľnému hospodáreniu s prírodnými zdrojmi. Vzhľadom na popularno – náučný štýl ich spracovania, boli zaradené do programových štruktúr viacerých regionálnych televízií i Slovenskej televízie. Informačná kampaň predstavuje v tomto smere ideálny komunikačný nástroj. Konkrétne ide o nasledovné témy:

Prečo hynú smrek? - príčiny hromadného odumierania smrečín na Slovensku, revitalizačné opatrenia na záchranu smrečín.

Smrek na Slovensku odumierajú. Likviduje ich chrobák lykožrút, huba podpŕovka, sucho, vietor, sneh, námraza a imisie. Na ich záchranu je treba vykonať obranné a revitalizačné opatrenia. Riešenie ponúkajú lesníci: asanovať poškodené lesy, zmeniť chemizmus pôdy, zvyšovať vitalitu stromov a zmeniť drevinové zloženie, teda zakladať nové lesy aj s prímiesou pôvodných a geneticky vhodných listnatých drevín. Cieľ lesníkov je jasný – zastaviť hynutie smrečín a revitalizovať poškodené porasty.

Kríza v lesoch - dopady svetovej finančnej krízy v lesnom hospodárstve, možnosti zvyšovania využitia a spotreby drevnej suroviny na Slovensku.

Lesné hospodárstvo sa zmieta v chronických problémoch. Pribudla k nim aj svetová hospodárska kríza. S týmto syndrómom lesníci nerátali, a čo je ešte horšie, nikto nevie odhadnúť, ako dlho bude trvať. Podobne ako klimatické zmeny aj hospodárska kríza im komplikuje život. V reportáži porovnáваме aktuálnu situáciu s krízou v tridsiatych rokoch 20. storočia. Dáme priestor lesníckym špecialistom i bežným ľuďom, ktorí môžu lesy vytriahnuť z krízy skôr ako lesníci.

Klimatická zmena- ako lesy prispievajú k zmierneniu zmeny klímy.

Klimatické zmeny nás ohrozujú, ekosystémy sa menia, rastliny a živočíchy, ktoré sa nedokážu prispôbiť, môžu nenávratne vyhynúť. Lesy hrajú dôležitú

úlohu v klimatickom systéme. Sú veľkou zásobárňou uhlíka, ale ich odumieranie vedie k jeho uvoľňovaniu. Ako môžu lesy ovplyvniť teplotu, vyparovanie, tvorbu oblakov a zrážok? Dokážu lesníci manažovať prírodné prostredie tak, aby odolávalo klimatickým zmenám?

Dary lesa – využívanie funkcií lesa pre spoločnosť.

V ďalšej reportáži sa prejdete spolu s nami po lesnom chodníku s otvorenými očami a zistíte, že lesy nie sú iba zdrojom dreva. Dávajú nám kyslík, regulujú odtok vody, zabraňujú erózii pôdy a zosuvom lavín. Sú jedinečným prostredím na rekreáciu, sú zdrojom inšpirácie. Lesy spomaľujú rýchlosť vetra, dávajú nám lesné plody, liečivé rastliny a kvalitnú divinu. Lesy tvoria krajinu. A navyše – tlmia hluk.

Učme sa o lese - environmentálne vzdelávanie verejnosti s lesníckym zameraním – lesná pedagogika.

Chcete objaviť tajomstvá prírody? Chcete relaxovať, zvýšiť adrenalin, rozhybať ruky a nohy? Vyberte sa do lesa spolu s nami. Učítelia, rodičia a deti – práve pre vás je určený program lesnej pedagogiky. „Les je jediná knižnica na svete, v ktorej sa k vedomostiam dostaneš,

keď sa ticho s otvorenými očami prechádzaš v nej.“ Naučíme vás dotýkať sa prírody očami i ušami. Sprostredkujeme vám stretnutie s prírodou pomocou špecialistu - lesného pedagóga.

Ako sa učia horári? - vzdelávanie v lesnom hospodárstve.

Starých horárov kedysi učili, že strom

Prológ:

Zdá sa, že obhospodarovanie lesov a zveri, spojené s ťažbou dreva, lovom zveri naberá kurz amorálneho správania. Ľudia veľkomiest, teda priestoru, kde je vysoká koncentrácia tvorcov marketingovej komunikácie a zadávateľov reklamy, si idealizujú prírodu, čím sa paradoxne od nej vzdialujú. Vzniká tak propagácia, ktorá vykazuje znaky porušovania etických princípov public relations, hlavne pravdivosti a zodpovednosti. A pokiaľ vnímame marketing ako zložku podnikania a riadenia, ktorá usmerňuje uspokojovanie potrieb a prání zákazníkov, je načase zdvihnúť varovný prst, aby nedochádzalo k manipulácii s prijímateľmi informácií.

je živý tvor a tak sa treba aj k nemu správať. Dôležité je aby les chápal ako matériu, ktorá je živá a zabezpečuje nám život. Neučili ich zle. Ako sú na tom horári v súčasnosti? Ako zvládajú nové technológie, klimatické zmeny, či nové trendy v manažovaní lesov? Sú to stále iba bradatí deduškovia s brašnou na pleci, alebo bude toto povolania atraktívne aj pre mladých ľudí? Reportáž teda predstavuje systém vzdelávania lesníkov a možnosti zvyšovania ich kvalifikácie.

Lesy v chránených územiach - obhospodarovanie lesov v chránených územiach.

Má alebo nemá význam starať sa o lesy v chránených územiach? Prečo lesníci presadzujú teóriu, že lesy sa vychovávaajú sekerou? Zákon o lesoch im prikazuje okamžite po kalamite drevo spracovať a na holej ploche vysadiť nový les. Je to správne? Čo vlastne spoločnosť chce v budúcnosti – chránené územia bez lesov, alebo životaschopné porasty? Čo treba chrániť – hodnoty, ktoré nám lesy dávajú, alebo procesy, ktoré v nich prebiehajú?

Význam hospodárenia v lesoch - dôležitosť hospodárenia a komplexnej starostlivosti o les.

Slovensko patrí k najlesnatejším krajinám Európy, veríte tomu, že výmera lesov sa každoročne zvyšuje? Hodnotu lesa však nemožno merať číslami. Čo je teda cieľom lesníkov? Lesy iba rúbať a poskytovať surovinu pre drevársky priemysel, alebo je aj ťažba dreva súčasťou komplexnej starostlivosti o prírodné prostredie? Má byť lesník aj pestovateľ, ochranca a aj projektant?

Prioritným cieľom informačnej kampane je posilniť kooperáciu, koordináciu a komunikáciu medzi pracovníkmi v lesnom hospodárstve. Medzi sekundárne ciele patrí podpora environmentálneho vzdelávania a systematickej práce s verejnosťou s cieľom dosiahnutia pozitívnej zmeny v chápaní významu lesného hospodárstva u verejnosti a taktiež zvyšovanie informovanosti verejnosti o trvalo udržateľnom lesnom hospodárstve.

Reportáže sa nakrúcali v spolupráci s renomovanými lesníckymi odborníkmi na Slovensku, ktorí pôsobia vo významných lesníckych subjektoch. Pochopili význam prípravy tohto informačného materiálu a veľmi ochotne poskytli svoje cenné skúsenosti a odborné stanoviská, za čo im v mene celého realizačného štábu ďakujeme.

Zamyslenie na záver...

Pri realizácii činností ako je ťažba dreva a lov zveri vznikajú konflikty medzi predstaviteľmi lesnícko-poľovníckych subjektov a ekologických organizácií, ich názorové nezhody ovplyvňujú aj postoj verejnosti k propagácii uvedených činností. Problémy public relations lesníckych subjektov, ktoré nesú vysokú zodpovednosť za kvalitu životného a prírodného prostredia, môžu byť precedensom v oblasti etiky marketingovej komunikácie, pretože etická reklama je jednou zo súčastí zodpovedného správania sa k zákazníkom a následkom jej nesprávnej aplikácie môže dôjsť k porušovaniu etického správania, ktoré je dôležitým atribútom úspešného podnikania, vytvárania dlhodobých vzťahov, ale aj trvalej udržateľnosti kvality životného a prírodného prostredia. Podľa nemeckého filozofa Immanuela Kanta (1724-1804) je jadrom etického myslenia usilovanie o dobrú vôľu, čo by sme mali robiť všetci, bez ohľadu na možné dôsledky. A tie by mali byť, v prípade jasného formulovania šíreného posolstva, len pozitívne, pretože v komunikácii s verejnosťou musíme vždy hovoriť pravdivo, slušne, čestne a zodpovedne. Pravda môže zrevidovať postoj človeka k neustále stúpajúcej spotrebe a predstave, že príroda je nevyčerateľnou zásobárnou surovín. Problém, ktorý rieši morálna ekológia, je totiž aj problémom človeka k sebe samému, dotýka sa ľudského sebadefinovania vo svete a sčasti aj povinností a zodpovednosti za svoje konanie. Sledujte televízny cyklus Lesy Slovenska a dozviete sa viac.

Alojz Kaššák

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investujúca do vidieckych oblastí

Program rozvoja vidieka SR 2007 - 2013

Promócia Detskej lesníckej univerzity

Štúdium poslucháčov Detskej lesníckej univerzity ukončila na konci školského roka slávnostná promócia v aule Technickej univerzity vo Zvolene. Druhý ročník mal promóciu 27. júna 2012. Žiaci dostali diplomy absolventa Detskej lesníckej univerzity za účasti významných hostí zo zainteresovaných lesníckych inštitúcií, svojich priateľov a rodiny.

V školských rokoch 2010/2011 a 2011/2012 boli dva ročníky Detskej lesníckej univerzity. Štúdium na začalo vždy na jeseň, keď žiaci, šiestaci zvolenských základných škôl dostali študentské indexy.

Projekt Detskej lesníckej univerzity zahŕňal zaujímavé prednášky a činnosť celoročného prírodovedeckého krúžku na základnej škole pod vedením svojho pedagóga. Tím odborníkov z Technickej

univerzity vo Zvolene a Národného lesníckeho centra raz mesačne pripravil popoludnie s prednáškou, diskusiou, praktickým poznávaním na tému moderný lesnícky výskum, pestovanie lesa, ťažba dreva a podobne. Program doplnili zážitkové hry a aktivity lesnej pedagogiky s lesníkmi počas lesných vychádzok.

O svojich pocitoch z tohto veľmi zaujímavého projektu nám v krátkosti porozprávali čerství absolventi Maroš Varga a Lucia Loyová.

Ako ste sa dostali na detskú lesnícku univerzitu?

Maroš: „Povedala mi o tom učiteľka, zaujíмам sa o prírodu tak som sa rozhodol, že to bude zaujímavé aj pre mňa.“

Lucia: „Moja mama pracuje v lesníctve, ona mi to odporučila.“

Áké zaujímavé miesta ste navštívili?

Maroš: „Boli sme na rôznych miestach či v arboréte alebo na Pustom hrade a boli sme aj v Banskej Štiavnici a vo Svätom Antone.“

Lucia: „Boli sme aj v skleníkoch kde rastú kaktusy. Videli sme aj laboratórium v Národnom lesníckom centre, kde sme videli, ako sa skúma les.“

Čo sa vám najviac páčilo?

Maroš: „Najlepší bol harvester (trenažér harvestora). Mohol som si doňho sadnúť a stláčať tlačítka a pohybovať sa po lese, či píliť drevo. Siblyla bola tiež fajn. Je to ako počítačová hra kde môžete chodiť po lese budúcnosti.“

Lucia: „Najlepšie bolo, ako sme sadili semienka a vyrástli z nich stromčeky. Posledná dvojdná exkurzia do Banskej Štiavnice bola naozaj super. Bolo to fajn, ešte by som išla.“ Detská lesnícka univerzita je projekt na popularizáciu vedecko-výskumnej činnosti v lesníctve. Cieľom projektu je priblížiť deťom a mládeži výsledky vedecko-výskumnej činnosti v oblasti lesníctva a ekológie lesa, sprostredkovať žiakom základných a stredných škôl kontakt s vysokoškolským prostredím, motivovať žiakov a študentov pomocou zážitkového vyučovania objavovať nové, výchovno-vzdelávacím procesom mladej generácie prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju.

Partnermi projektu sú: Národné lesnícke centrum, mesto Zvolen – odbor školstva vo Zvolene, Stredná odborná škola lesnícka v Banskej Štiavnici, Technická univerzita vo Zvolene, Štátne lesy TANAPu – Výskumná stanica Tatranská Lomnica a LESY SR, š.p.. Projekt začal v septembri 2009 a ukončí sa v auguste 2012.

Ivan Hanula, LDM Zvolen

Les ukrytý v knihe

Motto - Rudo Moric: "Budem šťastný, ak vám Rozprávky z lesa zasadia do srdca zrnko lásky k všetkému, čo žije a dýcha v ríši našej utešenej prírody. Lebo sa vraví, že ľudia čo majú radi prírodu, nemôžu byť zlí."

V rámci Medzinárodného roka lesov vznikol celoslovenský projekt „Les ukrytý v knihe“. Rok 2012 bol jeho druhým ročníkom. Projekt pripravilo NLC v spolupráci s LESY SR, š.p. Idea kampane – predstaviť knihu nielen po stránke obsahovej, ale priblížiť aj jej „zrod“, zaujala najmä knižničnú obec Slovenska. Ústrednou myšlienkou je upriamiť pozornosť na knihu a ukázať cestu, ktorou je potrebné prejsť, aby sa dostala na miesta, kde odhalí čitateľovi svoje tajomstvá - do knižnice. Hlavným cieľom je posilniť prírodovednú a čitateľskú gramotnosť detí a mládeže využívajúc pri tom prostredie knižnice ako netradičnú formu činnosti v lesnej pedagogike. Knižníci uvítali a ocenili spoluprácu s lesnými pedagógmi, ktorí „priniesli svieži závan lesa do ich prostredia“. Zvlášť mimoriadna pozornosť bola venovaná súťaži o „Naj lesnú knihu“, ktorú vlastnoručne tvorili žiaci základných škôl. V tomto roku sa do projektu zapojilo 39 knižníc z celého Slovenska. Práve knižnice vytvorili vhodný priestor, aby mohli žiaci spolu s lesnými pedagógmi odhaľovať zelené tajomstvá našich lesov. V období od 10. apríla do 15. mája 2012 sa v knižniciach uskutočňovali aktivity lesnej pedagogiky spojené s čítaním a prehlbovaním si vedomostí o lese.

V utorok 26. júna 2012 sa v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene uskutočnilo slávnostné vyhodnotenie projektu Les ukrytý v knihe a súťaž o vytvorenie "Naj lesnej knihy". Viac ako 40 žiakov spolu s tromi ocenenými knižnicami a jednou

škoolou si za prítomnosti pozvaných hostí prevzali svoje ceny - diplom, knihu a malé odmeny. Ceny im odovzdával zástupca LE-SOV SR, š.p. organizačný riaditeľ Mgr. Ján Kostrian a za Národné lesnícke centrum námestníčka riaditeľa Ing. Ľudmila Marušáková, PhD. Súťažilo sa o najkrajšie literárne dielo na tému „les“ vo forme prózy a poézie. Porota vybrala najlepšie práce v obidvoch, zvlášť medzi mladšími a star-

šími žiakmi, z celkového počtu 175 kníh. Prvú cenu za poéziu v kategórii mladší žiaci získali žiaci III. ročníka ZŠ A. Kmeťa, ul. M.R.Štefánika z Levíc. V kategórii starších žiakov zvíťazila Timea Oršuláková zo ZŠ Solivarskej v Prešove. Z mladších žiakov mal najlepší literárny prejav zameraný na prírodu v kategórii próza Matúš Kianička zo ZŠ Lichardova zo Žiliny. Mimoriadnu cenu za literárny prejav získala Lenka Baranovičová zo ZŠ na Mariánskej ulici v Prievidzi, ktorá porotu prekvapila zreým, takmer profesionálnym prejavom a dokonca tvorbou diel v cudzom jazyku. Medzi najaktívnejšie knižnice patrili: Hornonitrianska knižnica v Prievidzi, Krajská knižnica K. Kmeťa, Nitra a Mestská knižnica v Hriňovej. S celkovým počtom 51 zaslaných literárnych diel je Gymnázium Nová Baňa najaktívnejšou školou zapojenou do projektu.

Prijemnú atmosféru celého podujatia podčiarklo tanečné vystúpenie žiakov a hra na gitaru. Podujatie spolu s organizátormi Národné lesnícke centrum a LESY SR, š.p. pripravili pracovníci Krajskej knižnice Ľ. Štúra vo Zvolene.

Podľa podkladov NLC spracoval
Milan Longauer

PodĎakovanie

Radi by sme vyjadrili poďakovanie Vám a Vaším zamestnancom - konkrétne p. Ing. Micháľovi a p. Feketemu, za ochotu a spoluprácu pri zorganizovaní výletu pre 40

žiacov a rodičov našej školy dňa 18.6.2012. Neopísateľným zážitkom pre deti, ktoré

pochádzajú zo sociálne slabého rodinného prostredia a majú mentálny handicap, bola vyhladková plavba člnom náučným chodníkom Dunajskými luhmi, spojená s odborným výkladom vašich pracovníkov. Deti takto netradičným spôsobom spoznávali faunu a flóru povodia Dunaja, a strávili príjemný deň v krásnej prírode, obohatení o nové poznatky a zážitky.

Preto ešte raz Vám patrí naše veľké "ĎAKUJEME" a tešíme sa na ďalšiu aktívnu spoluprácu.

S pozdravom Gabriela Bednárova
žiaci školy a kolektív učiteľiek zo Spojenej školy na Krátkej ulici 11 v Šali.

Veľké: „Ďakujeme“

Vo štvrtok 24.mája 2012 sme ukončili „maratón“ aktivít lesnej pedagogiky v prvom polroku po základných a materských školách v regióne nášho OZ Žarnovica akciou „Les v škole“ pre nultý ročník a tri triedy I. ročníka Základnej školy v Žarnovici, kde sme strávili celé dopoludnie pri rôznych aktivitách a hrách ako sú: sluchové či čuchové pexeso, skryté štipce, poznávanie stromov, drevené skladačky, ukážky trofejí poľovnej zveri. Deti v nemalej miere zaujala hra „doprava“, kde sa mohli presvedčiť aké to zvieratá majú ťažké pri prechádzaní cez cestu. Spštením našej aktivity na základnej škole boli aj exponáty vypreparovaných zvierat a vtákov, ktoré predstavili zamestnanci Poľovníckeho múzea vo Svätom Antone. Pri aktivite „Čo patrí a nepatrí do lesa“ deti nezaváhali ani raz a presne určili, čo do lesa patrí a čo

nepatrí. Zostáva mi len veriť, že všetky nadobudnuté skúsenosti využijú na to, aby prírodu a svoje okolie len zveľaďovali. Hry na líšku a myšky alebo na rýchleho zajka deti nechceli ani ukončiť. Pozitívne ohlasy detí ako i pedagógov na spoločné strávené dopoludnie hovorili za všetko.

Boli sme však milo prekvapení, keď nás ku koncu školského roka vyhladala p. učiteľka Maruniaková, ktorá nám priniesla plagát s fotografiami s uvedenej akcie a veľkým nadpisom: „Ďakujeme“. Požiadala nás, aby sme aj v budúcom školskom roku určite ich školu opäť navštívili. I jej končročná práca o environmentálnej výchove žiakov, ktorú úspešne odprezentovala, čerpala z aktivít lesných pedagógov na ich škole.

Zabezpečenie a zorganizovanie aktivít lesných pedagógov v spolupráci s Poľovníckym múzeom vo Svätom Antone a ostatnými ochotnými organizáciami a školami v priebehu mesiaca júna bolo vyvrcholením práce lesníkov

a poľovníkov nášho regiónu s deťmi. Veľký záujem detí a škôl o druhý ročník vedomostnej súťaže „Čo šepká les“ ako i prvý ročník Dní detského Huberta jasne naznačil, kam sa budú naše kroky pri práci s verejnosťou uberať i nasledujúcim obdobím. Chcem sa i touto cestou poďakovať všetkým mojim ochotným kolegom ako i vedeniu našej organizácie za podporu a za vynaložené úsilie pri organizovaní aktivít lesnej pedagogiky a práce s verejnosťou. Do ďalšej práce im chcem popriať veľa chuti a veľa tvorivých nápadov. Všetkým pekné leto želá.

Katarína Dávidová
lesný pedagóg OZ Žarnovica

Vysvedčenie pre lesnú pedagogiku...

Školský rok 2011/2012 priniesol so sebou dva úspešné celoslovenské projekty, v ktorých mali lesní pedagógovia možnosť sprostredkovať žiakom informácie z oblasti lesníctva. Projekty metodicky a organizačne pripravilo Národné lesnícke centrum – Ústav lesníckeho vzdelávania a poradenstva vo Zvolene (NLC – ÚLPV). Realizáciu konkrétnych aktivít zabezpečovali lesní pedagógovia zo š.p. LESY SR, ML Košice, ŠL TANAPu a samostatne pôsobiaci lesní pedagógovia.

Prvý projekt pod názvom **Krok za krokom smerom k lesu** bol špecifický nielen svojím obsahom, ale aj činnosťami, ktoré zahŕňal. Ponúkal environmentálny pohľadom na les a životné prostredie cez tri kľúčové témy: voda, ovzdušie a odpady. Jeho cieľom bolo podporiť výchovu mladej generácie v pozitívnom formovaní vlastných názorov a činov, v uvedomení si významu jednotlivca pre spoločnosť s prepojením na okolité životné prostredie. Do projektu sa celkovo zapojilo 29 žiackych tímov. Viac ako 400 žiakov spolu s 37 lesnými pedagógmi počas 5 mesiacov riešili pripravené úlohy a aktivity. Spomedzi všetkých zúčastnených tímov vybrala odborná porota 3 najlepšie vypracované Súhrnné lesné zápisníky a určila tak definitívne poradie. Na 1. mieste sa umiestnil tím: „Lyšanskí mravci“ pod vedením lesného pedagóga (LP) Ing. Petra Ďuriša, na 2. mieste skončili „Múdre šišky“ so svojimi LP: Ing. Máriou Oberhauserovou, Ing. Ivanou Papcúnovou a Ing. Dušanom Džurňákom, 3. miesto si vybojovali „Drieňovské vĺčatá“ s LP Ing. Petrom Chytilom. Víťazné tímy boli za svoje snaženie a úsilie odmenené vecnými cenami. Lyšanskí mravci sa spolu s lesníkmi zúčastnili výletu do Lesníckeho skanzenu vo Vydrove.

Ďalší projekt pod názvom **Les ukrytý v knihe** úspešne nadviazal na svoj prvý ročník z roku 2011, kedy sa pri príležitosti Medzinárodného roku lesov zrodila myšlienka predstavenia knihy po stránke obsahovej a zároveň chcela poukázať na cestu, ktorou je potrebné prejsť, pokým sa z malého semenáčika stane kniha.

Spoločné zážitkové čítania lesných pedagógov s deťmi na pôde knižníc mali aj tento rok veľký úspech. Zdá sa, že na rozprávanie o lese nie je vždy nevyhnutné lesné prostredie. Stačí zápal a entuziazmus, ktorý väčšine slovenských lesných pedagógov nechýba. Do projektu sa celkovo zapojilo 39 knižníc a vyše 40 lesných pedagógov, ktorí s deťmi strávili viac ako 116 hodín lesnej pedagogiky.

Súčasťou kampane bola aj súťaž o napísanie „Naj lesnej knihy“. Jej slávnostné vyhodnotenie sa uskutočnilo 26.6.2012 v priestoroch Krajskej knižnice Ľudovíta Štúra.

Tento školský rok sa skončil. Nekončí sa však snaha lesníkov hovoriť s mladou generáciou a neustále im zdôrazňovať význam lesa a lesníctva pre spoločnosť. Lebo mladé potomstvo je ten „živý zelený“ podrast, ktorému sa treba venovať, aby nám vyrástol zdravý les. Potom si budeme môcť na pomyselnom vysvedčení právom napísať jednotku!

Záverečné poďakovanie patrí všetkým lesným pedagógom, ktorí sa aktívne zúčastňovali na uvedených aktivitách, pracovníkom NLC – ÚLPV vo Zvolene za koordináciu projektov ako aj š.p. LESY SR, ktorý projekty finančne podporil.

Dana Loyová, NLC- ÚLPV vo Zvolene.

Stretnutie lesníkov a detí z Českého Brezova.

Dňa 3.6.2012 sa uskutočnilo v rámci MDD mesiaca poľovníctva stretnutie zamestnancov LS Poltár a detí zo Súkromnej materskej škôlky v Českom Brezove. Pre deti bola pripravená poznávačka lesnej zveri, boli im ukázané preparáty, trofeje a zhody jednotlivých druhov zvierat so základnými informáciami o spôsobe života jednotlivých druhov a výskytu a rozšírení v našom regióne, deti zaujali hlavne preparáty medveda, vlka, divjej mačky o, ktoré sa živo zaujímali a boli radi, keď sa ich mohli dotknúť. Postupne sa im predstavili jednotliví lesníci, ktorí im postupne porozprávali o svojej práci v lese. Dni sme prekvapení prístupom detí a ich znalosťami, poznali každé

zvierat a o každom vedeli aj niečo povedať. Nakoniec bol deťom premietnutý film *Volanie lesa*, ktorý si so záujmom pozreli. Touto cestou sa chceme poďakovať pani riaditeľke Dane Stanovej a pani Viere Lajzovej za pekne strávený deň, prístup a pripravenosť detí, na ktorom majú zásluhu. O rok sa sem určite radi vrátíme.

Za kolektív LS Poltár Pavel Michál

Detské dni Sv. Huberta – Poľovníci deťom

V dňoch 20. a 21. júna 2012 - v rámci júna – mesiaca poľovníctva, sa konal v areáli svätoantonského kaštieľa prvý ročník Detských dní sv. Huberta. Múzeum vo Svätom Antone je na celom Slovensku známe realizovaním poľovníckych slávností – Dní sv. Huberta. 1. a 2. septembra 2012 sa uskutočnili už ich 22. ročník. Preto sa pracovníci múzea - spoločne s veľkým počtom lesníckych a poľovníckych ustanovizní, rozhodli realizovať aj pre deti podujatie, na ktorom sa dozvedia viac o živote zvierat v prírode i o práci lesníkov a poľovníkov.

S myšlienkou uskutočniť toto podujatie prišiel dobrý priateľ nášho múzea, výborný sokoliar Mgr. Pavel Michal – riaditeľ ZŠ s MŠ Maximiliána Hella v Štiavnických Baniach. Lesníci, poľovníci a študenti zo SOŠL v Banskej Štiavnici – ako sprievodcovia postupne sprevádzali vybrané skupiny – triedy ZŠ a MŠ z celého Slovenska po stanovištiach, kde sa dozvedeli všetko o prírode, mohli sa zabaviť, zasúťažiť si i poučiť sa. Dozvedeli sa o tom, ako si zvieratá pomáhajú s rastlinami, ktoré zvieratá nosia rohy, ktoré parohy, uvideli poľovnícku expozíciu, ukážky sokoliarstva, divadlo „Legenda o sv. Hubertovi“ (pripravili a zahrli žiaci zo ZŠ vo Svätom Antone), poľovnícke filmy, zhotovovali krmidlá, zatriebali si na laserovej strelnici, poznávali lesné zvieratá, poľovnícke psíky, súťažili v hode flinty do žita, učili sa ktoré zvieratko kam až doskočí, skladali drevené hračky, krmili „medveda“, učili sa vábiť zvieratá

a rozoznávať ich hlasy. Jednoducho povedané, domov si odniesli pekné zážitky a veľa vedomostí o prírode.

Každá trieda dostala sadeničku borovice, krmidlo pre vtáčiky a každé dieťa vstupenku na Dni sv. Huberta 2012. Na podujatí sa zúčastnilo 2100 detí, vyše 300 dospelých – spolu takmer 2500 návštevníkov. Takéto rozsiahle podujatie sa podarilo zorganizovať len vďaka pomoci a podpory veľkého množstva dobrých ľudí z mnohých organizácií. Naše poďakovanie patrí nasledovným ustanovizniám: Lesy SR, š. p. - OZ Levice, OZ Žarnovica, Vojenské lesy a majetky SR, š. p. Pliešovce, Stredná odborná škola lesnícka Banská Štiavnica, Mestské lesy Banská Štiavnica, Obecný úrad Svätý Anton, ZŠ s MŠ Svätý Anton, ZŠ s MŠ Maximiliána Hella Štiavnické Bane, Národné lesnícke centrum Zvolen, Detská lesnícka univerzita Zvolen, Firma Šomek Bratislava, Obvodná poľovnícka komora Žiar nad Hronom, Lesy Banská Belá s.r.o., TV magazín Halali Považská Bystrica, Slovenská poľovnícka komora a Slovenský poľovnícky zväz. Osobne patrí naše poďakovanie vedúcemu sprievodcov Jožkovi Melcerovi zo Svätého Antona a Vladimírovi Stračinovi zo Zverníka Mrázov kopec, ktorý neraz pomohol nášmu múzeu pri poľovníckych podujatiach. Je radosť pracovať s takým kolektívom zanietených dobrých ľudí, ktorým nie je ľahostajný osud našej mladšej generácie i našej prírody. Už teraz sa tešíme na druhý ročník Detských dní sv. Huberta.

Marian Číž

Foto: Mária Ďurianová a Peter Šomek

Úspešný štart krúžku mladých poľovníkov v Hrochoti

Krúžok mladých priateľov poľovníctva (KMPP) pri ZŠ Andreja Sládkoviča v Hrochoti bol založený v septembri začiatkom školského roka 2011/2012. Vedenie

krúžku si pod patronát zobrali pracovníci LS Kyslinky Pavel Komora a Ján Nôžka. Záujem o krúžok bol zo strany detí veľký, o čom svedčí aj štyridsať prihlásených z prvého stupňa ZŠ. Vyvrcholenie krúžku nastalo v júni na okresnom kole súťaže KMPP v Priechode pri Banskej Bystrici. Deti preukázali svoje vedomosti a zručnosti nadobudnuté počas školského roka. Pri svojej prvej účasti prekvapili najmä tí najmenší, žiaci druhého a tretieho ročníka, ktorí obsadili krásne tretie miesto. To dodalo chuti do ďalšej práce nielen deťom, ale aj ich vedúcim.

Ján Nôžka, OZ Kriváň

Osemdesiatnici

Abiturienti Vyššej lesníckej školy v Banskej Štiavnici v roku 1952

Stretli sme sa na 60. výročie maturity. Z 58 absolventov nás zostalo nažive len 10 a z týchto len šiesti sme boli ešte schopní sa zúčastniť jubilejného stretnutia. Zaspomínali sme si na krásne študentské roky. Na našich profesorov. Na nezabudnuteľného riaditeľa Ing. Škultétyho, Ing. Madlena, Ing. Longauera, Ing. Martinského, Ing. Václavského, Ing. Grundwalda, Ing. Charváta, triedneho Dr. Ing. Petříkoviča a ďalších. Na praxe v Dolnej botanike, na namáhavé rigolovanie, výkop pňov, na 14 dennú brigádu na Trati mládeže, 14 dennú ťažbovú prax v Hronci, praxe v školskom polesí, školské poľovačky v Kozelníku, v Plášťovciach. Na stredoškolské futbalové stretnutia, na vyhratý zápas nad silným mužstvom chemikov vo finálovom zápase, na slávnostné akademie v Žemberovskom dome, kde sme

cvičili za školu na bradlách pod vedením štvrtáka Karola Haláka. Spomínali sme na našich spolužiakov, ktorí už nie sú medzi nami. Viac ako 40 rokov sme pracovali u štátnych lesov v rôznych funkciách. Začínali sme väčšinou ako vedúci polesí na novovytvorených polesiach ponajviac na

východnom Slovensku. Najďalej to dotiahol Ing. Jožko Ďuriš ako podnikový riaditeľ Západoslovenských št. lesov. Ale i my ostatní sme sa snažili a zanechali po sebe zveladený les, stovky zalesnených holín, kvalitne vychovaných lesných porastov atď. Pri vykonávaní nášho povolania nás viedla láska k lesu a k svojej rodine pri zdolávaní rôznych životných prekážok. Vybrali sme si dobré povolanie. Robili sme ho s radosťou bez ohľadu na podmienky ktoré sme vtedy mali.

Teraz sme všetci pamätníci starší viac ako osemdesiat roční, ale zdá sa nám že sa to všetko udialo len nedávno, keď sme maturovali na našej Alma mater v Štiavnici. Lesu zdar. Dovidenia o rok. Dúfajme.

Za všetkých účastníkov stretnutia Jaroslav Kobza, Ilava.

Výročie futbalového úspechu VŠLD Zvolen

Rok 1962 sa zapísal do histórie športových úspechov býv. VŠLD Zvolen naozaj zlatými písmenami. Začiatkom mája – 4.5. – futbalové mužstvo získalo titul Akademického majstra Slovenska vo futbale. Po tomto úspechu sa dostavil ďalší – druhé miesto na akademických majstrovstvách ČSSR v Plzni - 17. 5. 1962.

PhDr. Viliam Holý, odborný asistent na bývalej Katedre telesnej výchovy VŠLD vybudoval za štyri roky mužstvo, ktoré dokázalo vo finále zvíťaziť nad mužstvom Pedagogického inštitútu Nitra 2 : 0. Úspech o to viac cennejší, že v mužstve PI bolo šesť stabilných hráčov v základnej zostave prvotligistu AC Nitra. V ročníku 1961/62 dokonca bojovalo o titul majstra 1. ligy a obsadilo v konečnej tabuľke 2. miesto... skromný kolektív tvorili poslucháči oboch vtedajších fakúlt. Všetci ukončili úspešne štúdium bez vážnejších problémov a tiež bez akýchkoľvek úľav a výhod. Od úspechu sa stretli bývalí spoluhráči niekoľkokrát, najmä pri okrúhlych výročiach titulu.

Tohtoročné, pri príležitosti polstoročia od úspechu, organizačne zabezpečil

Ing. Jozef Blištan (Lesnícka fakulta), ktorý dokázal zistiť adresy všetkých žijúcich členov 19-členného kádru v roku 1962. Žiaľ, ôsmi už nie sú medzi nami: Bencl, Dobrotka, Chovan, Kerecman, Požgaj, Švec, Vaník, Žoltický.

Pred budovou bývalej Lesníckej fakulty, kde v súčasnosti sídli Ústav telesnej výchovy a športu Technickej univerzity Zvolen sa z jedenástich zvíťali iba ôsmi bývalí spoluhráči. Privítal ich vedúci ústavu. Oboznámil s aktuálnym stavom vybavenosti, objektmi i možnosťami venovať sa športovej činnosti. Potom sa účastníci

stretnutia presunuli na Katedru ochrany lesa a poľovníctva, kde pracovne pôsobil mnoho rokov jeden z najlepších hráčov v histórii školy i zvolenského futbalu, Ing. Karol Vaník, CSc. Spomienkou na Prof. Ing. A. Požgaja, CSc. bola návšteva jeho pracoviska v novej budove Technickej univerzity.

Potom bolo zastávkou v rámci stretnutia ihrisko Elánu Zvolen. Presne v deň 50. Výročia si prítomní zaspomínali na atmosféru budovania úspechu i na finále na štadióne Lokomotívy Zvolen... na pamiatku už nežijúcich členov skvelého kolektívu bolo zapálených osem kahancov vedľa futbalovej bránky...

Spoločná večera v penzióne Alma-da umožnila pokračovať v spomienkach na futbal, ale aj na pracovnú činnosť po ukončení štúdia, či na pokračovanie vo futbalovej kariére... aktuálnosť úspechu, ktorý doteraz nebol v kolektívnom športe dosiahnutý ani do tohtoročného 60. výročia existencie bývalej VŠLD, či TU Zvolen, po zmene sídla školy z Košíc neustráca sa a neupadla do zabudnutia...

Ladislav Maxim

„Celoživotným vzdelávaním lesníkov k lepšiemu obhospodarovaniu lesov“

Informácia o projekte

Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine
ENPI Cross-Border Cooperation Programme

Partnership without borders

The Programme is co-financed by the
European Union

Projekt „Celoživotným vzdelávaním lesníkov k lepšiemu obhospodarovaniu lesov“ financovaný Európskou komisiou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce ENPI - Maďarsko - Slovensko - Rumunsko - Ukrajina je kooperáciou medzi NGO FORZA Agentúrou pre trvalo udržateľný rozvoj Karpatského regiónu (UA), Karpatkým regionálnym vzdelávacím centrom (UA) a Národným lesníckym centrom - Ústavom lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen.

Celkové náklady projektu, ktorý má trvať od 1. júna 2012 do 31. mája 2014, sú pri 10% podiele spolufinancovania 373 682,08 EUR.

vzorové objekty (po 2 v každej krajine), vyvinutý tréningový program pre lektorov prírode blízkeho pestovania lesa, vydaná odborná publikácia, vyškolených niekoľko desiatok lesníkov v problematike prírode blízkeho pestovania lesa a pre účely propagácie a komunikácie celého projektu bude vytvorená webová platforma.

Vzorové objekty, ktoré budú slúžiť na vzdelávanie ukrajinských a slovenských lesníkov k prírode blízkeho obhospodarovaniu lesa, budú založené na mieste súčasných demonštračných objektov Pro Silva v územnej pôsobnosti štátneho podniku LESY SR – Smolnícka Osada (OZ Košice) a Kráľovčík (OZ Prešov). Na každom

Hlavným cieľom projektu je vytvorenie vhodných podmienok pre celoživotné vzdelávanie lesníckych profesionálov z pohraničných oblastí Ukrajiny a Slovenska v problematike prírode blízkeho pestovania lesa a multifunkčného obhospodarovania lesov prostredníctvom rozvoja systému praktických školení a naštartovania efektívnej inštitucionálnej spolupráce medzi vzdelávacími organizáciami a obhospodarovateľmi lesov z oboch krajín.

V rámci projektu budú založené 4

vzorovom objekte bude trvalo osadených 8 nových edukačných tabúl, ktoré vhodne doplnia už existujúcu sústavu tabúl na náučných chodníkoch, prechádzajúcich cez oba demonštračné objekty Pro Silva.

Projekt bol oficiálne zahájený úvodným stretnutím partnerov projektu, ich hostí a zástupcov médií dňa 3. júla 2012 vo Velkom Šariši (penzión Šariš Park, Železničná 1900, 082 21 Velký Šariš).

Andrea Melcerová, NLC

Hubertovská kvapka krvi Dni sv. Huberta 2012

V roku 2010 sme po prvýkrát realizovali odber krvi priamo počas Dní sv. Huberta. Vtedy darovalo túto vzácnu tekutinu 27 dobročinných ľudí a v roku 2011 ich bolo už 33. Patrí im naše poďakovanie.

Týmto stručným príspevkom sa obraciam na poľovníkov s výzvou zapojiť sa i tohto roku do Hubertovskej kvapky krvi. Odber sa uskutoční 1. septembra 2012 - v sobotu od 7.30 do 11.00 hod. v kaštieli - vstup z parku. Každý kto daruje krv, dostane poľovnícky guláš a vstupenku na návštevu múzea. Poľovníci sú ľudia s dobrým srdcom. Verím, že sa opäť zapoja do Hubertovskej kvapky krvi a pomôžu tak tým, ktorí to najviac potrebujú. Vopred ďakujem a teším sa na stretnutie vo Svätom Antone.

Marian Číž

Celoslovenské poľovnícke slávnosti
Dni sv. Huberta 2012 sú usporiadané
pod záštitou:
Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja
vidieka SR

Podrobné informácie o podujatí nájdete na www.msa.sk, na vaše otázky zodpovieme prostredníctvom e-mailu: info@msa.sk, alebo telefonicky na tel. č.: 045/691 39 32, prípadne faxom: 045/692 19 55 (Múzeum vo Sv. Antone).

Program poľovníckych slávností
uvádzame na strane 24 ↘

Dvojnásobné zlato zo Zvernice Karná

Ulovené kance.

Zlaté trofeje.

Zvernica Karná bola postavená v roku 2006 s výmerou 381 ha. Celá je oplotená elektrickým ohradníkom s dĺžkou približne 8500 metrov. Medailové trofeje tu boli aj v minulosti, ale zlato nám priniesla až teraz a hneď dvojnásobné.

16. a 17. júla tohto roku dvaja po-

ľovní hostia za priazne Diany a sv. Huberta ulovili dvoch kancov. Jeden z nich mal 6 rokov a bodovú hodnotu 120,20 CIC. Druhý je rekordom OZ s hodnotou 129,66 bodov CIC a vekom 9 rokov. Hostí sprevádzali Milan Čižga – vedúci LO Karná a Ing. Matúš Hanko – poľovní referent na OZ Sobrance.

Zvernica má obrovský potenciál a ďalšie medailové kusy. Ale všetko chce svoj čas. Želám jej veľa poplatkových hostí, šikovný personál a pretrvávajúcu podporu zo strany vedenia odštepného závodu aj generálneho riaditeľstva.

Lucia Hanková
OZ Sobrance

Výstava Turistické odkrývanie Tatier

Mapa z roku 1938 od prof. Scholcza.

ri, bylinkári, poľovníci... prostredníctvom rôznorodých trojrozmerných exponátov. Dominantným prvkom úvodnej časti výstavy je kópia maľovaného obrazu Vysokých Tatier z roku 1938. Originál sa nachádza v expozícii Múzea v Kežmarku a jeho autorom je prof. Scholcz. Na obraze sú zachytené prvovýstupy na jednotlivé tatranské štíty, tatranská flóra a fauna, pôvodné názvy podtatranských miest a obcí, národopis, významné osobnosti tohto regiónu. Z umelecko-historického fondu sa na výstave nachádzajú veduty Tatier, spracované rôznymi technikami: litografické stvárnenie, gvaš, olej. Nechýbajú ani pôvodné pohľadnicové zábery tatranskej scenérie.

Druhá časť výstavy mapuje chronologický vývoj odkrývania Tatier, v ktorom významnú úlohu zohrali spolky. Prvenstvo patrí Karpatskému spolku, ktorý vznikol r.1873. Z činnosti spolku sa na výstave nachádzajú stanovy spolku, ukážky z jeho bohatej publikačnej činnosti, fotografický materiál, plaketa, odznaky, mapy. Osobitná pozornosť na výstave je venovaná významnej kežmarskej osobnosti – prof. Alfrédovi Groszovi, ktorý bol dlhoročným funkcionárom Karpatského spolku. Vzácne trojrozmerné exponáty z konca 19. a začiatku 20.storočia, ako sú lyže, sane, korčule, lyžokorčule, skibob, horolezecké a turistické náradia zase dokumentujú činnosť nielen Karpatského spolku, ale aj Uhorského turistického spolku, Spolku zimných športov, Klubu československých turistov a lyžiarov.

Tretia časť výstavy je venovaná materiálom, ktoré zachytávajú významné športové udalosti, ktoré sa uskutočnili vo Vysokých Tatrách v posledných desaťročiach

– Majstrovstvá ČSSR FIS v r. 1970, Memoriál padlých lyžiarov, Svetová zimná univerziáda 1999. Súčasné fotografické zábery našich veľhôr zo strany Kežmarku od M. Rusnáka ponúkajú emotívny a zážitkový pohľad na rôzne podoby Vysokých Tatier.

Tatry od nepamäti patrili medzi tichých pozorovateľov osudov Slovákov, ale aj susedného Poľska. Svojimi púťavými prírodnými krásami a zaujímavosťami, liečivou silou, bohatým folklórom neustále vábila turistov, športovcov a umelcov. Dúfame, že prostredníctvom výstavy Turistické odkrývanie Tatier sa návštevníkom priblíži bohatá história Vysokých Tatier, ale aj ich súčasnosť v bohatej a neopakovateľnej forme.

Erika Cintulová, Múzeum v Kežmarku
Milan Longauer, LDM Zvolen

V Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene bola dňa 26.6.2012 otvorená výstava Turistické odkrývanie Tatier. Výstava potrvá do 26.8.2012. Exponáty sme zapožičali od Múzea v Kežmarku, ktoré prezentuje prostredníctvom zaujímavého a bohatého vlastného zbierkového fondu históriu objavovania Tatier od najstarších čias až po súčasnosť.

Výstava je tematicky rozčlenená na tri časti. Prvá časť zachytáva prvých objaviteľov Vysokých Tatier, ako boli pastie-

Drevený skibob.

Pretekár v zjazdových disciplínach.

Diviačia zvernica Žuhračka

Užívateľ: Lesy SR š.p., OZ Levice
Rok založenia: 1995
Výmera: 150 ha

Chata Žuhračka.

Návrh na vybudovanie diviačej zvernice na OZ Levice padol na začiatku 90-tých rokov. V tom období došlo k značnej početnej redukcii diviačej zveri vo voľnej prírode spôsobenej klasickým morom ošípaných, takže plnohodnotné poľovačky s bohatými výradmi v primeranom počte nebolo možné hosťom zaručiť. Určitým riešením tejto situácie bolo budovanie a obhospodarovanie diviačích zverníc, pomocou ktorých môžeme znížiť na minimum škody spôsobené diviačou zverou v poľnohospodárstve a zároveň zaručiť dobré poľovačky s bohatými výradmi predovšetkým pre zahraničných poľovníkov. Významným faktom pri rozhodovaní o umiestnení zvernice bola existencia ubytovacieho a stravovacieho zariadenia - kaštiela Žuhračka, ktorý splňal požiadavky zahraničných poľovníkov.

Prírodné podmienky

Zvernica Žuhračka sa nachádza v juhozápadnej časti Štiavnických vrchov. Má pahorkatinný charakter s nadmorskými výškami od 440 do 580m nad morom. Leží v mierne teplej klimatickej oblasti. Priemerná ročná teplota je 8,4 C s priemerným počtom letných dní v roku s maximálnou teplotou +25°C je 50 dní, priemerný počet mrazových dní v roku s minimálnou teplotou -0,1°C a nižšou je 120 dní. Lesné porasty majú prevažne zloženie z listnatých drevín hlavne duba, buka, cere a hraba 95%, ihličnany tvoria 5%. Vekovo sú to rôznorodé porasty, od mladého až po 130-ročný. Rubná doba sa zvýšila na 140 rokov. V záujme zvýšenia úživnosti uprednostňujeme zastúpenie duba cerového

pre produkciu semena. Zvernica po obvode meria 6,5 km. Skladá sa z troch častí: aklimatizačná časť má 3 ha, generačná 22 ha a odstrelová časť 125 ha.

Súčasný stav a budúcnosť

Súčasný poľovný revír zvernica Žuhračka sa nachádza v poľovnej oblasti S VI. Štiavnické pohorie v poľovnej lokalite H-5 Muflonia. Jarné kmeňové stavy k 31.3.2012 predstavujú u muflonej zveri 42 ks s očakávaným prírastkom 12 ks a s diviačej zveri 105 ks s očakávaným prírastkom 55 ks. Vo zvernici je vybudované množstvo prikrmovacích zariadení, okrem menších chovných zariadení aj dva senníky a hlavná krmná linka, pozostávajúca z dvoch prístreškov na betónovej ploche o rozmeroch 6 x 7 m. Sú tu dva veľké pozorovacie posedy a po celej ploche je rozložených 12 odstrelových otvorených posedov, ktoré plánujeme zastrešiť. Poľuje sa nátlakou, maximálne päť pohonov za deň s odlovom do 40 kusov. Poľuje sa klasicky cez strelecké linky, alebo zo spomínaných posedov. V súčasnosti sa stretávame s malým záujmom poľovných hostí poľovať vo zvernici, pretože v okolí existuje konkurencia zverníc s odlovom za nižšie ceny.

História

Zvernica Žuhračka bola postavená v roku 1995 ako samostatná zvernica na chov diviačej zveri. Prvé diviaky boli vypustené 20. júla 1995 do trojhekarovej aklimatizačnej časti, ktorá bola hotová ako prvá. Bolo to deväť lanštiakov, v priebehu mesiaca august pribudlo 25 ks. Tieto diviaky boli z vlastného odchyty z nášho voľného revíru. Postupne chovom a aj odchytom stav narastal. Prírastok vo zvernici je okolo 40-50 ks diviačat. O rok neskôr k diviačej zveri bola vpustená aj muflonia zver, ktorá bola prebytočná v existujúcej príľahlej aklimatizačnej zvernici pre mufloniu zver. Ročne plánujeme odstrel piatich kusov muflónov.

Kaštieľ Žuhračka

Lokalita Žuhračka patrila grófovi Schöllerovi. V rokoch 1917-1920 tu postavili zajatci ruskej armády z prvej svetovej vojny kaštieľ ktorý bol súčasťou majetku 99 sídiel a panstiev grófa Schöllera a slúžil ako lovecký zámok. Cez II. svetovú vojnu tu prebývali ruský kozáci a partizánska skupina Sitno. Zariadenie kaštiela bolo postupne rozkradené. Po vojne bol kaštieľ daný do užívania Štátnym lesom. Kaštieľ prešiel viacerými rekonštrukciami, poslednou v roku 2007. V súčasnosti kaštieľ ponúka apartmánové ubytovanie pre 15 osôb.

Výsledky chovu.

Priemerne sa v revíri ročne strieľa okolo 80-90 ks diviačej zveri a 10 ks muflonej zveri. Diviaky dosahujú bodovú hodnotu 105 CIC až 117 CIC bežne na chovateľskej prehliadke. v roku 2011 zvernicu prezentovali trofeje 114,30 CIC, 125,85 CIC a špičková trofej 135,40 CIC, ktorú ulovil španielsky poľovný hosť. U muflonej zveri sa bodové hodnoty pohybujú nad 200 bodov CIC. Najlepšia trofej muflóna bola 226 bodov CIC v roku 2001 ulovená nemeckým poľovným hosťom.

Emil Bušniak
OZ Levice

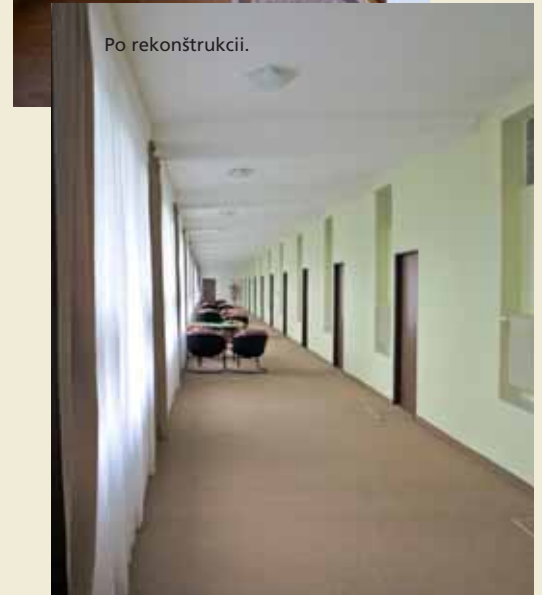
Hotel Lesník - história a súčasnosť

Pred rekonštrukciou.

Pred rekonštrukciou.

Po rekonštrukcii.

Hotel Lesník sa nachádza v okresnom mestečku Turčianske Teplice, historickom centre Horného Turca, neďaleko známych kúpeľov. Práve tie patria k najstarším na Slovensku.

Zahájenie prevádzky v novovybudovanom účelovom Rekreačnom stredisku Štátnych lesov v Turčianskych Tepliciach prebehlo dňa 4. augusta 1971. Významná rekonštrukcia objektu prebehla v roku 1996 (zateplenie obvodového pláštia budovy, výmeny okien a kotlov, rekonštrukcia rozvodov el. energie, úprava vonkajších spevnených plôch, oplotenia a zelene).

K ďalšiemu potrebnému obnoveniu hotela prišlo v roku 2011 a 2012. Podľa návrhu interiérových dizajnérov začal hotel meniť svoj vzhľad. Došlo k vymalovaniu celého interiéru budovy,

žalúzie boli zamenené za záclony a závesy. Boli zakúpené nové paplóny, návliečky, uteráky, prehozy a do izieb pribudli krásne fotografie prírody a zveri. K väčšiemu pohodliu návštevníkov boli zakúpené nové chladničky do izieb a televízory. Kuchyňa bola obohatená o nové riady a kuchynské potreby. Hornú chodbu zútulnil koberec a novú dvere do izieb. V rámci šetrenia energií boli vymenené vchodové dvere a regulátory na radiátoroch. V exteriéri boli vysadené stromčeky, živý plot a do záhrady bola umiestnená hracia zostava pre deti. No najväčšou zmenou v hoteli bola rekonštrukcia podhľadu reštaurácie. Reštaurácia týmto získala úplne nový vzhľad a je možné zaradiť ju do úplne inej kategórie.

Od polovice apríla ma hotel nového vedúceho, pána Pavla Leitgeba. Čo si myslí o ubytovacom zariadení on?

„Myslím si, že tento hotel má veľký potenciál, ktorý sa po menších potrebných úpravách pokúsime využiť. Pripravili sme pre ubytovaných hostí možnosť využiť zľavu v akvaparku v Turčianskych Tepliciach. Za cenu dvojhodinového lístka sa budú môcť kúpať tri hodiny. Taktiež sa teším, že interiéru hotela je vyhovený. Lesník má funkčnú a peknú in-

ternetovú stránku, ktorá nám posluží na prezentáciu hotela smerom k verejnosti. Spolu s pani Hrivňákovou sa snažíme o neustále zvyšovanie kvality a rozširovanie služieb. Teším sa z tejto pracovnej príležitosti a budem sa snažiť naplniť hotel spokojnými zákazníkmi.“

*Barbora Hrivňáková
referent lesoturistiky*

Pred rekonštrukciou.

Po rekonštrukcii.

Po rekonštrukcii.

Festival múzeí Slovenska sa uskutočnil v synagóge

Židovská synagóga.

Mesto Šurany a Mestské múzeum Šurany zorganizovali 20. júna už ôsmy ročník Festivalu múzeí Slovenska. V šurianskej synagóge - sídle Mestského múzea sa stretli muzeológovia z celého Slovenska. Zástupcovia každého múzea predstavili svoje múzeum, ukázali, čím sa zaoberajú a čo nové sa u nich udialo v poslednej dobe.

Festivalu múzeí sa zúčastnili aj zástupcovia Lesníckeho a drevárskeho múzea zo Zvolena, ktorí na troch nástenných baneroch predstavili novú expozíciu a hlavné aktivity múzea. Propagáciu podporil predaj publikácií múzea. Záujem o lesnícke a drevárske múzeum bol enormný.

Nosnou témou bola židovská kultúra a jej prezentácia v múzeách na Slovensku, pričom ťažisková prednáška odznela v podaní Dr. Maroša Borského zo Slovenského centra židovského kul-

túrneho dedičstva z Bratislavy. Do Šurian pozval i uznávanú americkú spisovateľku a redaktorku Ruth Ellen Gruber, ktorá sa venuje židovskej problematike v Európe.

Predstavitelov 21 múzejných inštitúcií na úvod privítal zástupca primátora Mesta Šurany Ing. Igor Bartovič, po ktorom sa prihovril i predseda Zväzu múzeí Slovenska a zároveň riaditeľ Múzea mesta Bratislavy PhDr. Peter Hyross. Na festivale sa tradične, tak ako po iné roky, prezentovali dve múzeá, ktoré získali cenu "Múzeum roka 2011" udelenú Ministerstvom kultúry SR. Je to Slovenské banské múzeum z Banskej Štiavnice a Múzeum mesta Bratislavy. Po oficiálnej časti si účastníci so sprievodným slovom prehliadli centrum mesta a navštívili šuriansky kostol sv. Štefana.

Na tomto jedinom každoročnom celoslovenskom múzejníckom podujatí sú dôležité vzájomné stretnutia a rozhovory s kolegami z iných múzeí. Múzejníci vidia a počujú, čo robia kolegovia v iných múzeách, vymieňajú si názory na odborné otázky ohľadom zbierkových

Stánok Lesníckeho a drevárskeho múzea.

Vystúpenie folklórneho súboru.

fondov, zbierajú inšpiráciu na nové prezentačné a propagačné výstupy, hovoria o svojich aktivitách.

Po hodinách vzájomných rozhovorov, výmeny poznatkov či svojich publikácií a prospektov si múzejníci na rozlúčku s prekvapením vypočuli program mladého Tamburášskeho súboru Jozefa Šutku, ktorý im niekoľkými piesňami predstavil svoj repertoár. I napriek horúcemu dňu všetci odchádzali s nadšením.

Šurany sú vyše desaťtisícové mesto a počas našej návštevy žili svojim každodenným aj kultúrnym životom. Je to mesto s bohatou históriou, obklopené krásnou prírodou, rozsiahlymi vodnými plochami, riekami, lesmi, lukami, úrodnými poliami. Jeho územie je súčasťou Podunajskej nížiny a Žitavskej doliny.

Ivan Hanula, LDM Zvolen

Pozvánka

Program slávnosti: Dni Sv. Huberta 1. 9. 2012 - sobota nádvorie

8.30 - 9.30

Dychová hudba Sitňanka

9.30 - 10.30

Slávnostný ceremoniál otvorenia Dní sv. Huberta • Svätý Anton-Slovensko-Svet, program pri príležitosti 50. výročia založenia Múzea vo Svätom Antone. Vyhlásenie významného lesníckeho miesta - Kaštiela vo Svätom Antone • Uvedenie ďalších osôb do Siene úcty a slávy poľovníctva na Slovensku • Uvedenie do života publikácie WILDLIFE- fotografie zveri známych slovenských autorov

10.30 - 11.15

Módna prehliadka poľovníckych odevov

11.15 - 12.00

Odovzdávanie ocenení Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zaslužilým pracovníkom lesného hospodárstva na úseku poľovníctva • Odovzdávanie ocenení Slovenského poľovníckeho zväzu

12.00 - 13.00

Hájnikova žena - súťaž o najsympatickejšiu poľovníčku

13.00 - 13.30

Vyhlasovanie výsledkov súťaží: Poľovníctvo vo fotografii • Zlatý jeleň Slávy Štochla • Poľovnícky nôž 2012 • Poľovnícky šperk 2012 • Naj brada... najdlhšia a najkrajšia • Poľovnícky klobúk... najkrajšie upravený poľovnícky klobúk

14.00 - 16.30

Majstrovstvá Slovenska vo vábení srnčej, diviacej a dravej zveri Hubertov-Halali o Putovný pohár Hubertovu • Majstrovstvá Slovenska vo vábení jeleňov Hubertov-Halali o Putovný pohár Hubertovu

kaštieľ

8.30 - 17.00

Prehliadka expozícií Múzea vo Sv. Antone • Poľovníctvo vo fotografii - celoslovenská

súťažná prehliadka, XVII. roč. • Laserová strelnica • Výstavy: Svätý Anton - Slovensko - Svet, 50 rokov Múzea vo Svätom Antone

park

7.30 - 11.00

Hubertovská kvapka krvi - dobrovoľné darcovstvo návštevníkov slávnosti

8.30 - 17.00

Sokolári - ukážky, Sokolári sv. Bavona pri ZŠ M. Hella Štiavnické Bane, Slovenský klub sokoliarov pri SPZ, Sokoliarj SOŠ B. Štiavnica • Stopami zveri - súťaž pre deti, SOŠ B. Štiavnica • Poľovnícka kynológia • Poľovnícky chodník - poľovníctvo pre deti, SOŠ B. Štiavnica • Ukážky strelby z lukov a historických kuší • Atraktívny rybolov a rybie špeciality • Denár svätého Huberta - razba príležitostnej mince

8.30 - 13.00 - Hádzanie flinty do žita

10.00 - 12.00 - 5 F - vtipná súťaž

10.00 - 15.00 - Dychová hudba Sitňanka

11.00 - 12.00

Antonský diviák 2012 - strelba lukom na terč diviaka, 7. ročník

11.00 - 16.00

Divadelné predstavenie - Paradájz Pikčr Banská Štiavnica

12.00 - 14.00

Špeciálna klubová výstava alpských jazvečíkovitých duričov

13.00 - 14.00

Ukážky strelby z replík historických poľovníckych zbraní - f. Berčík, Jenkovec

sýpka

8.30 - 17.00

Sieň úcty a slávy poľovníctva na Slovensku • Unikátne trofeje Podunajska • Anna Rakytová - výstava obrazov poľovnej zveri • Víťazné fotografie ČS fotosúťaže Zlatý jeleň Slávy Štochla • Remeslá - ukážky prác remeselníkov

2. 9. 2012 - nedeľa nádvorie

9.30 - 10.30

Koncert - hornové kvarteto Laugaricio a Barbora Legényová (spev)

10.30

Svätéhohubertovská omša

14.00 - 15.00

Vystúpenie folklórneho súboru Sitňan

kaštieľ

8.30 - 16.00

Prehliadka expozícií Múzea vo Sv. Antone • Poľovníctvo vo fotografii - celoslovenská súťažná prehliadka, XVII. roč. • Laserová strelnica • Výstavy: Svätý Anton - Slovensko - Svet, 50 rokov Múzeava Svätom Antone

park

9.00 - 15.00

Sokolári - ukážky, Sokolári sv. Bavona pri ZŠ M. Hella Štiavnické Bane, Slovenský klub sokoliarov pri SPZ, Sokoliarj SOŠ B. Štiavnica • Ukážky strelby z lukov • Atraktívny rybolov a rybie špeciality • Denár svätého Huberta - razba príležitostnej mince

9.00 - 10.00

Ukážky strelby z lukov a historických kuší

13.00 - 15.00

Divadelné predstavenie - Paradájz Pikčr Banská Štiavnica

sýpka

8.30 - 16.00

Sieň úcty a slávy poľovníctva na Slovensku • Unikátne trofeje Podunajska • Anna Rakytová - výstava obrazov poľovnej zveri • Víťazné fotografie ČS fotosúťaže Zlatý jeleň Slávy Štochla • Remeslá - ukážky prác remeselníkov

Klagenfurtské lesnícke a drevárske impulzy

Súčasťou tradičného veľtrhu lesného a piliarskeho hospodárstva Holzmesse v Klagenfurte – v termíne od 30. augusta do 2. septembra 2012 – bude aj nová výstava HOLZ&BAU. Na ploche 46 tisíc m² sa predstaví 450 vystavovateľov zo 16 krajín. V expozíciách by malo hľadať motivácie 22 tisíc odborných návštevníkov zo strednej a juhovýchodnej Európy.

Zameranie veľtrhu predstavili na tlačovej konferencii (22.5.2012) v Bratislave. Podrobne o účasti vystavovateľov a o odbornom programe hovorili: viceprezident a konateľ veľtržnej správy Dr. Bernhard Erler, obchodný riaditeľ Karl Platzner, riaditeľ PR - marketingu Christian Wallner. Patronát nad prezentáciou malo Obchodné oddelenie Rakúskeho veľvyslanectva na Slovensku, osobne sa zúčastnil obchodný radca Mag. Patrick Sagmeister.

Neoddeliteľnou súčasťou veľtrhu bude hodnotný sprievodný program. Ťažiskom referátov na sympóziu „Klagenfurtské lesnícke a drevárske impulzy“ bude zameranie na spracovanie listnatého dreva. Nový rámec dostane aj udeľovanie „Ceny za inovatívnosť“ v lesníckom a drevárskom priemysle. Záujem sa sústreďuje aj na „Forum HolzBau“ a „Deň drevených stavieb Rakúska“.

Anton Mrník

Milan Marenčák – lesník a architekt

(nedožitá osemdesiatiny)

Neobyčajná symbióza – inžinier architekt a lesník – a súčasne neobyčajný človek.

Málokto to o ňom vedel, že svoj silný vzťah k lesu po vyštudovaní vysokej školy a získaní titulu inžiniera architekta spečatil ešte dodatočným diaľkovým štúdiom na Lesníckej technickej škole v Banskej Štiavnici. Týmto činom len potvrdil svoj zmysel pre netradičné postupy a hodnoty, ktoré vyznával celý svoj pestrý profesionálny život.

Narodil sa 10 júla 1932 v Leviciach v úradníckej rodine, ktorá sa onedlho presťahovala do Bratislavy, takže svoje stredoškolské roky strávil už na bratislavskom gymnáziu, ktoré absolvoval maturitou v roku 1950. V štúdiu pokračoval na Slovenskej vysokej škole technickej, Fakulte architektúry a pozemného staviteľstva v Bratislave. Hneď po promócií v roku 1955 sa prihlásil na diaľkové štúdium na Lesnícku technickú školu do Banskej Štiavnice, ktorú absolvoval v roku 1960.

Svoju profesionálnu kariéru začal v roku 1956 na SVŠT ako asistent na Fakulte architektúry na Katedre urbanizmu a územného plánovania. Súčasne si zvyšoval kvalifikáciu aj na Akadémii výtvarných umení v Prahe.

Veľmi symbolicky, hneď po maturite na Lesníckej technickej škole v Banskej Štiavnici v roku 1960 nastupuje na Krajské stredisko štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Banskej Bystrici do funkcie vedúceho úseku pamiatkovej starostlivosti ako jeden z jeho zakladateľov. Na krátke obdobie v rokoch 1967 – 1968 prechádza na Stredoslovenský krajský národný výbor ako inšpektor kultúry pre oblasť pamiatok a ochrany prírody. Vzápätí sa vracia na predchádzajúce, medzičasom premenované pracovisko – Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody Bratislava, Krajské stredisko Banská Bystrica do funkcie vedúci úseku ochrany prírody.

Svoju odbornosť architekta a lesníka postupne pretavil do pozície jedného z prvých a súčasne najlepších slovenských krajinných architektov.

Hlavnú časť jeho pracovnej tvorby predstavujú štúdiá a projekty urbanisticko - krajinnárskeho charakteru, územného rozvoja, rekreačno-sportových aktivít a turistiky v horských oblastiach, ale najmä projekcie veľkoplošných chránených území – chránených krajinných oblastí a národných parkov. Pričinil sa o zriadenie Správy CHKO Malá Fatra, spolu projektoval Národný park Nízke Tatry a ich

pracovník v Banskej Bystrici v Iľanove a v Liptovskom Hrádku. Kratšie pracovné zastávky absolvoval na Urbione v Starom Smokovci a Okresnej správe cestovného ruchu v Liptovskom Mikuláši. Jeho najdlhšie profesionálne pôsobenie vo funkcii krajinnára sa viaže na Správu Národného parku Nízke Tatry, Ústredia štátnej ochrany prírody v Liptovskom Mikuláši a Správu Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici.

Bol členom Zväzu slovenských architektov od roku 1959. Vykonával funkciu tajomníka Poradného zboru Stredoslovenského krajského národného výboru pre Chránenú krajinnú oblasť Malá Fatra.

Je autorom Symbolického cintorína obetiam Západných Tatier v Žiarskej doline a monumentálneho dvojkríža na Ďumbieri. Už za svojho života sa pre svoje výnimočné ľudské vlastnosti stal chodiacou legendou s citlivou mladíckou dušou.

Bol publikačne veľmi činný v odborných architektonických i ochranných časopisoch so zameraním na krajinnú architektúru a kompozíciu. Jeho pamiatke bol venovaný 8. ročník stretnutia Klubu seniorov ochrany prírody na Kráľovej studni v roku 2002.

Tragicky zomrel v Kráľovej Lehotě 13. februára 1998. Jeho priatelia a sympatizanti mu inštalovali na Kráľovej studni vo Veľkej Fatre pamätnú tabuľu „Fialového hada“, ktorý je symbolom jeho neodolateľného vyprávačského šarmu a talentu.

Viliam Stockmann

Približovanie dreva koňmi

Kôň, ako jeden z množstva živočíšnych druhov, má osobité postavenie pri spolužití s človekom. V službách človeka už od nepamäti žilo, pracovalo a umieralo ohromné množstvo koní. Kone sa využívali pri každodennej práci a pri zabezpečovaní životných potrieb ľudstva.

Z historického hľadiska má kôň ako ťažný prostriedok nezastupiteľnú úlohu vo vývoji sústreďovania dreva na Slovensku. Začiatkom minulého storočia sa drevo v Európe sústreďovalo prakticky za pomoci gravitačnej a animálnej sily, v našich podmienkach prevládali v rámci lesníckych prác kone. Kone si udržali pri sústreďovaní dreva dominantné postavenie ešte dlho po tom, ako sa začala mechanizácia poľnohospodárstva.

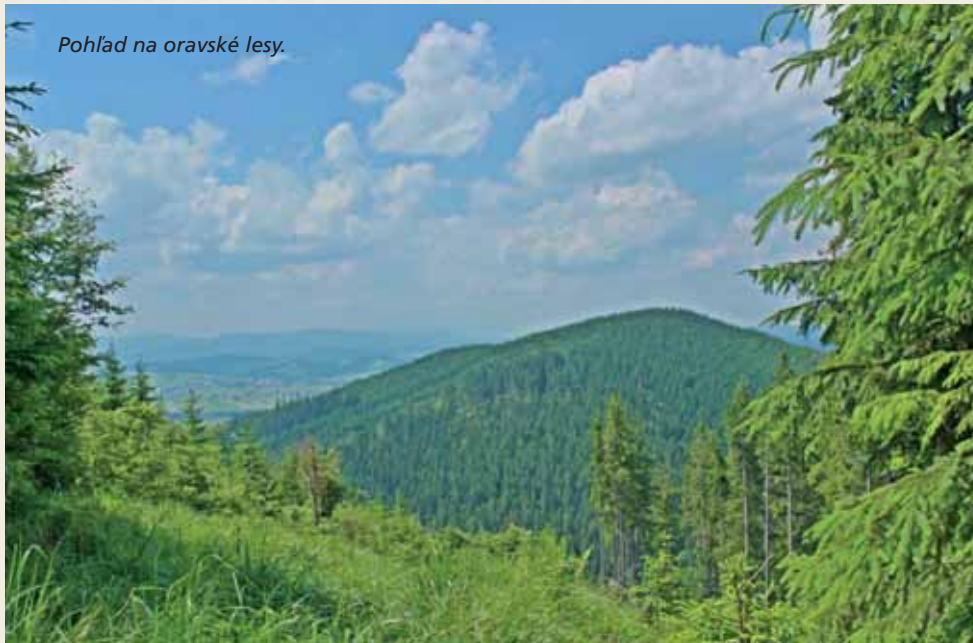
Je realitou, že za posledných 30 rokov prudko poklesla miera využívania koní pri sústreďovaní dreva, ale je pravdou aj to, že je celý rad pracovísk a činností v lesníctve, kde je kôň doteraz nenahraditeľný. Dôvodov je viac, od ekonomických, technologických až po sociálne.

Podstatnú časť práce koní v lesníctve predstavuje sústreďovanie dreva. Kone pracujú v tých najťažších podmienkach, najmä tam, kde už mobilita mechanizačných prostriedkov nestačí. Sú to najmä strmé svahy, málo únosné pôdy, husté mladé porasty, stržovité, balvanité, alebo inak pre stroje nepriechodné terény.

Kôň umožňuje vykonať práce, ktoré traktor pre svoju mohutnosť v dôsledku svojich negatívnych účinkov na porast, podrast a pôdu nie je schopný vykonať. Približne dve tretiny práce koní v lese tvorí vyťahovanie dreva z porastu na približovacie linky.

O tom, aká je dnes situácia v približovaní dreva koňmi, ako to je vlastniť koňa a každodenne tvrdo pracovať v lesoch Oravy nám porozprávali Jozef Jaňák a Stanislav Svitek. Títo páni pracujú ako dodávateľia pre LESY SR š. p. v odštepnom závode Námetstovo pre Lesnú správu Mútne.

Čo je príčinou toho, že sa venujete tomuto remeslu?

Pohľad na oravské lesy.

Stanislav: Od mladosti, hneď po skončení školy sme obidvaja išli pracovať do hory a stále sme pri koňoch. Môj otec bol pilčík, pracoval aj vo svete. V mladosti som aj ja išiel na čas do sveta, ale rodina zostala doma a mne bolo bez nich smutno. Zarobil som trochu peňazí, rozmyslel som si, ako by som tu mohol pracovať v lese a kúpil som LKT.

Jozef: Keď som rástol, v našej rodine sme doma vždy mali kone, kobyly aj žriebätká, chovali sme ťažné kone na prácu v lese. Pracovať s koňmi ma naučil môj otec a dúfam, že niektorým z mojich detí sa bude táto práca tiež páčiť. Už teraz pomáhajú so senom, s čistením, s krmením, starší chlapci zájdu niekedy so mnou aj do hory.

Kôň aj traktor, s ktorými pracujete, sú vaše alebo patria lesnej správe?

My sme živnostníci a kone aj LKT sú naše súkromné. Kedysi kone boli štátne a my sme boli zamestnanci podniku. Ke-

dysi mala lesná správa aj svojho kováča. Aj traktory boli štátne a my sme s nimi pracovali.

Súkromné LKT znamená, že sa musím o traktor sám aj starať. A keďže ma živí, starám sa oň dobre. Tu na Orave LKT vyrábajú, nie je problém s náhradnými dielmi. Čo sa dá, urobím si sám alebo s rodinou.

Ktoré práce pri sťahovaní dreva robí kôň a ktoré traktor?

Kôň ide po poraste a traktor po ceste. Kone pomáhajú v lese pri všetkých prácach od výchovy porastov až po obnovu, pomáhajú s oraním v lesnej škôlke, cez zimu nosia do krmelcov seno a soľ. Pre traktor je potrebná cesta, najlepšie spevnená. Ak je sucho, zájde kúsok aj do lesa, len zostávajú po ňom hlboké stopy a medzi stromy ďaleko nezájde. My dvaja s LKT a s koňom pracujeme spolu a tvoríme veľmi dobrý pracovný tím, pomôžeme si, dohodneme sa a veľa urobíme.

Aké kone sa používajú pri práci v lese?

My väčšinou používame chladnokrvné kone, sú tvrdšie a poslušnejšie. Pri našej robote je lepšie keď je kôň ťažší. S váhou 400 kg je veľmi ľahký a nemôže vyvinúť potrebnú silu na takú ťažkú prácu ako je približovanie dreva. Kôň vážiaci 700 kg je stredne ťažký, veľmi ťažké kone majú aj 1000 kg a tie najväčšie aj 1200 kg. Tu v týchto našich strmých a nepriechodných terénoch je najlepšie mať koňa vážiaceho 600-700 kg.

Kôň bežne ťahá kmene vážiace 300 – 400 kg, všeobecne v ťažkom teréne môže ťahať bremeno do svojej váhy. Ale veľký kmeň váži aj 2000 kg, taký sťahujeme pomocou LKT alebo si privedieme dva kone. Stále je to pre koníky ťažká robota.

Čo všetko treba spraviť, aby sa kôň naučil pracovať v lese?

Kôň sa remeslu musí naučiť podobne ako deti v škole. S jeho výcvikom treba mať veľa trpezlivosti. Kôň sa začína cvičiť

Kôň a hrdý gazda.

vo veku 1,5 roka. Prvé tri roky kôň rastie a dospieva, vtedy sa musí naučiť poslúchať a musí získať dobrú kondíciu. Mladý kôň sa najprv naučí na postroj, po niekoľkých dňoch sa zapriahne so starším koňom do voza a kôň si začne zvykať na opraty. Starší kôň je učiteľ, mladý je žiak, žiak sa od učiteľa naučí správať sa v záprahu.

Obyčajne sa kôň najprv zapriaha do voza, až potom ide do hory. Hora je náročný terén, kde už musí kôň poslúchať. Kôň pre prácu v lese musí byť vyspelý, poslušný a až vo veku okolo päť rokov má tieto vlastnosti.

Vycvičený kôň reaguje na pokyny, ktoré mu dáš opratami a súčasne hovorím naším goralským nárečím:

„hijó“ – dopredu
 „he ta“ – doprava
 „viš ta“ – doľava
 „príf“ – zastaviť

Koľko rokov vydrží kôň pracovať v lese?

Kone vydržia rôzne, jedného sme mali sotva dva týždne, stal sa mu úraz a prepíchl si kopyto. Potom dostal infekciu a zomrel na zápal pľúc.

Môj kôň má teraz sedem rokov, pracujeme spolu tretí rok. Pri robote ja mám rozum, kôň silu, on musí poslúchať na slovo a na najmenší pokyn. Normálne nám kôň vydrží asi tak päť rokov tvrdej práce v lese. Po tomto čase začne byť nepokojný, neposlušný a už nemôže chodiť pracovať do lesa. Bolo by to nebezpečné pre neho aj pre mňa.

Používajú sa viac žrebce alebo kobyly?

Ja mám najradšej žrebce. Ale ako kto, jeden známy má aj kobyly. Niekedy sa stáva, že keď kôň a kobyľa robia spolu v lese, tak sa aj ožrebia (smiech).

Čím sa kŕmi kôň?

Základom krmiva je ovos, melasa, seno, ďatelina. Teraz v lete naším koňom najviac chutí ovos pomiešaný so sečkou (posekaná čerstvá tráva). Žrať dostávajú trikrát denne, prvýkrát ráno už o piatej hodine, aby im to do siedmej strávil a mohli ísť pokojne pracovať. Obed majú do „obroku“ v hore a večeru dostanú doma pri žľabe. Keď sa im dáva zelené, musí byť čerstvé, aby kone nedostali koliku. Ovos musí byť skoro každý deň, lebo dá energiu a je výživný. V lete sa musí nachystať dostatok dobrého sena na celý zvyšok roka a treba ho dobre uskladniť. Niekedy kone dostanú zemiaky, repu, mrkvu, jačmeň, kukuricu alebo aj jablká. Zemiaky sa dávajú aj varené, všetky obilniny sa roztláčajú alebo rozdrvia. Kŕmenie závisí od toho, čo ide kôň robiť a aj od ročného obdobia. Ja mám mieru 4-5 litrov ovsu s niečim na jedno zožratie. Aj kone majú svoje chu-

Jozef Jančák a Stanislav Svitek.

te, ja sa prispôbim a v rámci možnosti koníkovi vyhoviem. Dnes sa dajú kúpiť aj granule, niekoľkokrát som to mal. Sú dobré v čase núdze, ale dobrý ovos so senom nenahradia. Raz za deň sa žrádlo trochu posolí. Kôň za deň vypije aj 20-30 litrov vody, tej dostane, koľko chce.

V čom spočíva každodenná starostlivosť o koňa?

Okrem dobrého žrádla kôň potrebuje dobrú stajňu. Aj pre koníka platí doma je doma, stajňa musí byť čistá, suchá, svetlá, teplá, ani v zime tam nemôže mrznúť a s dobrou pevnou drevenou podlahou. Najlepšie je, keď kôň nocuje vo svojej stajni. Nie je pravda, že kone spia postojacky, niektoré si ľahnú a tak spia. Na „furmanke“ je to horšie, ale aj tam sa snažíme dať koníka na noc pod strechu. Do roboty koňa vozíme na malej krytej vlečke, tam sa schová aj počas dažďa.

Každé ráno pred odchodom do práce a po príchode domov sa kôň musí vyčistiť. Ráno sa očistí po spaní a ležaní, večer od prachu a blata z celodennej roboty. Veľký pozor sa dáva na kopytá a nohy, z kopyt sa musí každý večer vyškrabať nečistota a musia sa riadne umyť, niekedy aj namastiť. Kone sú podkuté, pre robotu je to potrebné.

Kde kupujete kone a stroje?

Kone a aj stroje väčšinou kupujeme v Poľsku. Vieme presne, kde treba ísť a nie je to ďaleko.

Keď kupujem koňa, tak sa pozerám na viacero vecí. V prvom rade musím mať z neho dobrý dojem, jednoducho sa mi musí páčiť. Potom postupne pozerám na

ostatné. Musí mať dobré kopytá a silné nohy, musí byť mladý a zdravý, na to si dávam pozor. Farba nerozhoduje. Ceny koní sa pohybujú od 1500€ až do 3000€, raz som kúpil koňa aj za 4000€. Práve vtedy kone akosi neboli a ja som koňa súrno potreboval a tento sa mi hneď zapáčil.

Kôň potrebuje ohlávku, opraty, pobočky, chomúť a najviac dobrého kočičsa, ale ten sa nekupuje. Postroj musí koňovi dobre sedieť, potrebná veľkosť postroja sa dá nastaviť. Pre nového koňa sa nemusí kupovať celý nový postroj. Keď sa dobre udržiavajú všetky súčasti, stačí dokúpiť len niektoré zoderaté časti. Postrojov mám doma viacero, pracujem s tým každý deň a keď sa niečo pokazí, potrebujem to ihneď vymeniť.

Koľko trvá pracovný deň koňa?

Kôň je dobrý a silný zviera, v lete môže pracovať od 7. ráno do 7. večer s prestávkou na obed, keď dostane žrať. My aj LKT sa mu prispôbime. Ráno sa koník naloží na vlečku, zapriahne za LKT a všetci sa odvezieme na miesto, kde budeme cez deň pracovať. Cez obed sa nažerie a zo dve hodiny má oddych, my si tiež dáme obed a robíme práce bez koňa.

V zime máme kratší pracovný deň, za tmy nepracujeme. Drevo sa najľahšie ťahá za mrazov. Keď je vefa snehu, tak nie, optimálne podmienky sú približne 15 cm snehu. Mráz koňovi nevedí, ale kočičovi je zima, keď je celý deň vonku. Zle sa pracuje, keď prší a je blato. Pri dlhodobých dažďoch sa nám nedá pracovať.

Dá sa jazdiť na vašom lesnom koňovi?

Áno dá sa, tento môj je v pohode. Odnesie ma spoľahlivo, len nie tak rýchlo ako jazdecký kôň.

Kto je Jozef Jančák a Stanislav Svitek?

Dvojica lesných robotníkov, Stanislav má LKT, Jozef má koňa a spoločne sú už 15 rokov Pracujú v lesoch Oravy, sťahujú a približujú vyžaté drevo. Je to zohratá dvojica, ktorej nechýba zmysel pre humor a ani pracovné nadšenie.

Obidvaja sú šťastne ženatí, päťdesiat ročný Jozef má desať krásnych detí a päťdesiatšesť ročný Stanislav šesť. Obom im ďakujem za rozhovor.

Ivan Hanula, LDM Zvolen

Fotografia - umenie rozumu

Zelený objektív je unikátna výstava a súťaž, ktorá už jedenásť rokov vzdáva hold lesu a zároveň dáva príležitosť mladým talentom prezentovať svoje fotografické schopnosti širokej verejnosti. Súťaž je určená žiakom stredných a základných škôl, ktorí aj tento rok do konca novembra môžu prihlasovať svoje fotografie. Organizuje ju Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene v spolupráci so Združením lesníčiek a Združením zamestnávateľov lesného hospodárstva na Slovensku. Dnes prinášame rozhovor s neúnavným podporovateľom súťaže Zelený objektív, predsedom hodnotiacej komisie a fotografom Jozefom Fašangom.

Čo bolo u vás skôr: lesy, alebo fotografia?
Istotne lesy. Aj keď prvý fotoaparát som už mal asi ako 15-ročný chalan a prvé pokusy o zhotovenie fotografie som absolvoval tiež v tom období ešte klasickým spôsobom presvetľovania negatívu denným svetlom na fotopapier v rámičku. O fotografiu som sa začal vážne a intenzívne zaujímať až po tridsiatke, keď som nastúpil do zamestnania v PPS Detva a pri Dome kultúry sme založili Fotoklub, ktorý funguje už 33 rokov úspešne až dodnes. Dovtedy to bol iba bežný dokument zo študentských výletov a rodinných udalostí. Napriek tomu hovorím, že skôr boli lesy, hoci nie vnímané fotograficky, lebo sme bývali vo Zvolene blízko pod Pustým hradom a môj starý otec pracoval ako lesný robotník. Veľmi často sme chodili spolu do lesa a bol pre mňa idolom, lebo „vedel všetko o lese a zvieratách v ňom“.

Máte okrem lesa ešte nejakú inú obľúbenú tému?

Samozrejme áno, fotografia je mojim koníčkom a relaxom a nikdy som sa tematicky neobmedzoval. Spočiatku som rád fotografoval šport, najmä autokros, motokros a cyklistické preteky, potom prišla na rad rodina a najmä deti, z čoho sa vyvinul záujem o portrétnu fotografiu. Celým mojim fotografickým životom sa však ťahne záujem o krajinu, prírodu, videnu v celkoch i detailoch, lebo slovenská krajina

je pre vnímavé oko fotografa nespočetnou inšpiráciou v ktoromkoľvek regióne. Myslím, že príroda je tou najvdčačnejšou témou, aj keď v ostatných rokoch ma veľmi zaujíma a inšpiruje ľudová architektúra, tradičná ľudová kultúra a folklór, ľudové tradície a zvykoslovie. Nevyhýbam sa ani portrétu a športovej fotografii. Dominantnou však zostáva fotografia prírody.

A fotografické vzory?

Nie som osobne orientovaný ani závislý na nejakých vzoroch. Rád a so záujmom a uznaním si pozriem tvorbu ktoréhokoľvek slovenského alebo svetového fotografa, akúkoľvek výstavu pri každej novej príležitosti. Neviem a nechcem kopírovať vzory, lebo fotografia nie je o tom, ale o vlastnom fotografickom videní a cítení.

Dovolíte nám nazrieť do vašej fotografickej kuchyne a prezradíte s čím fotíte?

Áno, najprv zo začiatku to bol fotoaparát Yasic Mat na formát 6 x 6 cm a Praktica MTL na kinofilm, ostatných asi 20 rokov fotografojem s fotoaparátom fy Canon. Najprv to bol Canon T-70 so základným objektívom Canon 1,4/50 a teleobjektívom Canon 3,5/70-210 mm, teraz mám digitálnu zrkadlovku Canon EOS 400D s objektívom Canon 1:3,5-5,6/18-55 mm a teleobjektív Sigma 1:4-5,6/55-200 mm. Samozrejme k tomu ostatné potrebné príslušenstvo ako statív, externý fotoblesk, slnečné clony, rôzne filtre - UV, polarizačné...

Aké zariadenie potrebuje človek, aby urobil dobrú fotografiu?

Aj história fotografie dokazuje, že dobré fotografie sa dajú urobiť rôznymi fotografickými prístrojmi. Fotografické videnie, myslenie a cítenie však stojí pred technickým vybavením fotografa. Samozrejme, novú techniku a technológiu nemožno ignorovať. Treba sa ju naučiť správne používať, využívať jej prednosti k fotografickej tvorbe a byť v správny čas na správnom mieste.

V čom je iné dnešné digitálne fotografo-

vane oproti fotografovaniu na celuloidový film?

Myslím si, že predovšetkým v pružnosti, akou sa k výslednému produktu dostaneme, v možnosti dodatočnej účelnej úpravy fotografie. Digitálne fotografovanie umožňuje rýchle odovzdávanie, tlač a publikovanie a možnosť zriadenia si vlastného prehľadného fotoarchívu. Napokon umožňuje pri nižších nákladoch zhotoviť viac snímok, čo však nepovažujem za úplne smerodajné k dosiahnutiu dobrej fotografie.

Aký je váš postoj k neukončenému súpereniu digitál verus analóg?

Touto otázkou sa ani veľmi nezaobieram, viac ma zaujíma oblasť tvorby fotografického obrazu, jeho kompozícia, obsah a formálna stránka prezentácie fotografií. Analógovými prístrojmi som fotografoval asi 25 rokov a dosiahol som uspokojivé výsledky. Hlavnou výhodou a životnou skúsenosťou bolo, že som si filmy a fotografie spracovával vo vlastnej fotokomore a zažil som na vlastné oči a ruky všetky „finesy“ kresby svetla na citlivý fotomateriál. Vlastne to, ako fotografia vzniká a ako sa chová pri špeciálnych fotografických technikách. Dnes to urobí všetko veľmi rýchlo a v oveľa širšom rozsahu fotoaparát s digitálnym čipom, počítač a programové vybavenie.

Teraz už vyše päť rokov pracujem s digitálnou technikou, jej výhody sa nedajú obísť, len ich treba naštudovať a vedieť správne využívať.

Ako často si kupujete nový fotoaparát?

Takémuto „nákupnému športu“ ja „nehoviem“, za ostatných 20 rokov som si kúpil dva fotoaparáty, s ktorými som vystačil pre všetky svoje fotoamatérske záujmy a záľuby.

V akom ročnom období sa najlepšie fotografuje?

Nebudem špecifikovať, dobré fotografie existujú a dajú sa spraviť v každom ročnom období. Myslím si, že fotograf sa ne-

Jeseň pod Divínom.

musí orientovať na nejaké ročné obdobie, záleží od námetu a žánru, ktorý mu najviac vyhovuje.

Z akého kraja pochádza väčšina vašich fotografií?

Nie som veľký cestovateľ za fotografiou po iných krajinách. Pre mňa je fotograficky krásne celé Slovensko a najčastejšie fotografujem krajinu v regiónoch Podpolania, Turca, Liptova a pod.

Kde najďalej ste fotografovali?

Bolo to asi pred desiatimi rokmi na dovolenke v Tunise a na Sahare.

Využijete toto svoje hobby vo svojom povolani?

Pracoval som dlhé roky ako stavebný technik pri zabezpečovaní a realizácii investičnej výstavby a nebolo potrebné ani vhodné miešať toto hobby s povolaním.

Kolko záberov asi tak urobíte za rok?

Neviem, to sa nedá spočítať, ale v podstate sa tým ani nezaobieram. Viem len toľko, že urobím menej záberov ako niektorí kolegovia fotografi, pretože ja sa snažím na fotografovanie pripraviť, premyslieť si čo, ako, kde a kedy chcem fotografovať a predstaviť si, akú fotografiu chcem dosiahnuť. Nie vždy sa to podarí, ale pomôže to pri dnešnom digitálnom fotografovaní vyhnúť sa nespočetným stovkám záberov a potom strávenej noci s PC a monitorom pri vyberaní, ktorá fotografia by mohla byť dobrá.

Zúčastnili ste sa nejakých kurzov alebo školení, aby ste sa naučili fotografovať?

V podstate som samouk, spočiatku som čítal veľa technickej fotografickej literatúry, literatúry o tvorbe fotografického obrazu, prezeral autorské fotografické publikácie, časopisy a pod. Za prínos považujem aj návštevy fotografických výstav, kde som získal určitý rozhľad o fotografickej tvorbe. Fotografických kurzov a školení som sa zúčastnil niekoľkých, ale už ako „pokročilý samouk“. Organizovalo ich Národné osvetové centrum Bratislava (NOC), boli to týždenné sústredenia pod vedením lektorov, skúsených fotografov. Môžem povedať, že to bol stupienok k ďalším mojim fotografickým aktivitám, lebo okrem účasti na súťažiach som sa začal venovať aj organizačnej práci pre fotoamatérov, publikačnej činnosti pre fotografický časopis, účasti v porotách fotografických súťaží, seminárom a osem rokov som bol členom Ústredného poradného zboru pre fotografiu pri NOC v Bratislave.

Potrebuje človek nejaké špeciálne nadanie, aby robil pekné fotografie?

Podľa mojich skúseností nejaké extra nadanie nie je potrebné, sú iné dôležitejšie veci. Predovšetkým chuť venovať sa dôsledne fotografii ako koníčku (prípadne budúcemu povolaniu), ochota a schopnosť „dovzdelat“ sa v technike fotografovania (všetko za mňa neurobí ani kvalitný fotoaparát) a v tvorbe fotografického obrazu (venovať sa aj výtvarnej stránke). K tej talentovej oblasti by som skôr zaradil schopnosť správneho zhodnotenia situácie, vystihnutie deja či vrcholného okamihu záberu, disponovať tzv. „fotografickým videním“, ktorým sa dobrý fotograf odlišuje od ostatných fotografujúcich. Účinným pomocníkom pre zhotovenie peknej fotografie je tiež práca vo fotoklube a konzultácia svojich prác s inými fotografmi. V dnešnej digitálnej dobe si každý, kto vlastní fotoaparát myslí, že je fotografom, čo nemusí byť vždy pravda. Ja napríklad mám kvalitný elektrický šporák, aj rúru na pečenie a mikrovlnku, ale nemyslím si že som kuchár.

Aké základné pravidlá používate vy pri fotografovaní?

Fotografovanie je v podstate a zásadne voľná tvorba a preto fotograf zobrazuje predlohu na základe svojich predstáv a pocitov. A keďže fotografia je určitý druh výtvarného prejavu, platia aj pre ňu základné pravidlá kompozície obrazovej tvorby. Kompozícia je teda prvá vec, ktorú sa snažím uplatňovať a rešpektovať. Obraz komponujem už v hľadáčku pri fotení, aby som nemusel robiť dodatočne veľké výrezy. Iné tzv. „pravidlá“ sú podriadené zámeru alebo žánru, ktorý idem fotografovať a asi každý fotograf si ich vytvorí a určí prioritu sám. Ja si najprv premyslím čo chcem fotografovať a aký výsledok by som mal dosiahnuť, či to bude fotografia na výstavu alebo na iné účely. Ďalším pravidlom je, že si prekontrolujem funkčnosť techniky (napr. batérie a pod....) a kompletnosť príslušenstva. Pokiaľ fotografujem krajinu, robím to prevažne skoro ráno alebo v neskoré popoludnie pri tzv. „nízkom svetle“ a exponujem zo statívu. Snažím sa predovšetkým stvárniť skutočnosť kultivovanou formou bez použitia osobitných a neúmerných štýlizovaných prostriedkov.

Kde na verejnosti môžeme vidieť vaše fotografie?

Momentálne bohužiaľ asi nikde, autorskú výstavu momentálne nemám a súťaže, resp. výstavy ktoré som „oboslal“ nie sú ešte realizované.

Absolvoval som niekoľko autorských výstav na Slovensku. Posledná bola v septembri 2010 v Banskej Bystrici, dve v Maďarsku (Salgotarján, Békescsaba) a Taliansku (Miláno a Galiatte). Po jednej v Česku (Brunov-Bilnice) a Francúzsku (Falaise), ktorá bola tematicky zameraná na slovenský folklór. Jednotlivé fotografie boli uverejnené v rôznych časopisoch, obrazových publikáciách o slovenskej krajine a ilustračné fotografie k stati „Strídzie dni“ v knižke Zuzany Drugovej „Vianoce na Slovensku“ vydané v roku 2009.

Drvivá väčšina vašich fotografií nasvedčuje tomu, že sa v horách pohybujete v neobvyklom čase. Znamená to, že pri čakani na zaujímavé svetlo strávite v nich aj celú noc?

Krajinárska fotografia a príroda zaberá prvé miesto v tematickom reťazci mojich fotografických záujmov. Sama príroda a hlavne počasie a svetlo predurčuje úspešnosť fotografií. Svetlo a tieň, oblaky, ranné hmly, to sú základné kamene mojej krajinárskej fotografie. Nie som však typom, ktorý by celý deň alebo celú noc čakal na jediný záber, skôr uprednostňujem starostlivý výber času a miesta fotografovania s možnosťou vrátiť sa tam aj niekoľkokrát.

Kto je Jozef Fašanga

Narodil sa posledný aprílový deň v roku 1944 v Banskej Bystrici. Keď mal jeden rok umrel mu otec a mama sa s ním a s o 5 rokov starším bratom presťahovala ku svojim rodičom do Zvolena. Absolvoval Stavebnú fakultu SVŠT v Bratislave. Má dve dospelé a samostatné deti. Dcéra Jana býva a pracuje vo Zvolene, syn Peter žije v Liptovskom Mikuláši.

Jeho celoživotným koníčkom je fotografia a tomu venuje všetok voľný čas. Pred 33 rokmi založil v Detve Fotoklub, a takmer 15 rokov sa podieľa na spracovaní propozícií rôznych fotografických súťaží, zúčastňuje sa ich hodnotiacich komisií. Dvanásť rokov spolupracuje na vyhodnotení fotografickej súťaže „Zelený objektív“.

Ivan Hanula LDM Zvolen

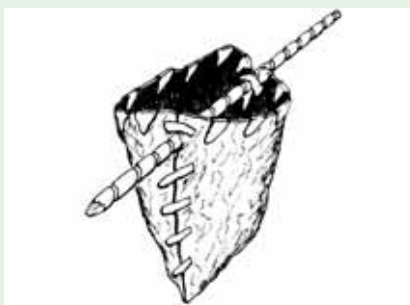

Zabudnuté podoby zberu lesných plodín

V zbierkovom fonde každého múzea sa nachádzajú predmety, ktoré sú dnešnému človeku neznáme až nepochopiteľné. Nesú odkaz zašlých časov a často sú jedinou stopou po znalostiach a zručnostiach našich dávnych predkov.

Do skupiny takýchto „zabudnutých svedkov“ v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene patrí popri množstve ďalších predmetov aj košík na zbieranie lesných plodov zo smrekovej kôry (L-006848). Podobný typ konštrukčne archaických pomôcok zhotovených zošitím kôry pomocou lyka alebo spojením pomocou drevených kolíkov do tvaru vrečka alebo valca so vsadeným dnom označuje spisovná slovenčina pomenovaním „pudlo“ (nárečovo: kazlup, korman, kornica). Pudlá vďaka nenáročnému spôsobu zhotovenia boli kedysi všeobecne známe a rozšírené. Výhodou bolo, že sa dali veľmi jednoducho len za pomoci nožička zhotoviť podľa potreby na mieste zberu. Ich ústup súvisí so stratou významu zberného hospodárstva, ktoré v minulosti zohrávalo dôležitú rolu pri zabezpečení obživy. Pri tomto konštatovaní nie je nutné siahnuť do hlbokých prehistorických minulostí, keď bol lov a zber plodín výlučným zdrojom obživy, stačí poodkryť a vyniesť zo zabudnutia každodenný život našich prastarých rodičov zo začiatku 20. storočia, aby sme s prekvapením zistili, koľko užitočných vecí nám ponúka príroda. Pokúsme sa niekoľko z nich pripomenúť prostredníctvom konkrétnych informácií, ako sa o nich píše v odbornej literatúre, osobitne v monografii Horehronie (Vydavateľstvo SAV, Bratislava 1969).

V zmienenom období sa v porovnaní s dneškom zbieral podstatne bohatší register prírodnín – huby, byliny, plody, ale aj kôra a korene a to nielen ako chutné doplnky základnej stravy, či pre ich liečivé účinky – zberom sa častokrát najmä v čase nedostatku, neúrody či vojnových kríz nahradzal výpadok základných potravín. Nie bez dôvodu vzniklo príslovie „Háje, lesy, hory – to naše komory.“ Najmä v jarnom období sa zbierali a na prípravu polievok, omáčok a šalátov užívali žihlava, loboda, podbeľ, čierna kapusta, štiav, púpava i ďalšie byliny. V čase neúrody sa zbierali a na spôsob kapusty nakladali chrenové listy. Usušenými a rozdrvenými jahňadami

Pudlá na zber lesných plodov, 1. pol. 20. stor. Kazlup. Omšenie.

Kornica. Stred. Slov.

Kresba konštrukčných typov pudla; prevzaté: Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska 2, Veda, Bratislava 1995, str. 97

sa nadstavovala múka, ak zásoba obilia na jar nevydržala do novej úrody. Podobným spôsobom sa používali opražené olúpané a zomleté bukvice. Ako náhrada za tabak sa uvádza fajčenie usušených lopúchových listov. V staršej literatúre nájdeme desiatky ďalších príkladov podobného dnes by sme povedali „krízového“ uplatnenia zberu divo rastúcich plodín.

Široká a pestrá bola tiež škála plodín, ktoré sa zbierali ako pochúťky a doplnky základnej stravy. Z tých, čo už vypadli z pamäti, spomeňme napríklad dužinu krasovalsu či hluzy hrachora alebo vstavača. Všetky tri s obľubou zbierali a konzumovali pastieri a lesní robotníci. Z klasických lesných plodov sa záujmu tešili najmä lieskové orechy, tiež trnky, divé hrušky a jablká ale aj huby, ktoré sa na zimu sušili v hojnom množstve. Sušili sa

tiež čučoriedky, ktoré sa potom v zimnom období upravovali na spôsob kompótu. Zo šípok sa varil lekvár, borievkami dochucovali pálenku. Zbierali sa aj maliny, černice a jahody avšak spravidla len toľko, koľko sa dalo priamo skonzumovať, lebo konzervovať ich v sledovanom čase nedokázali. Zber týchto plodín – obdobne brusníc – sa výraznejšie rozrástol až potom, čo sa v období medzi svetovými vojnami rozšíril ich výkup pre priemyselné spracovanie.

Liečivé účinky bylín poznali ľudia odpradáva a tradičné indikácie sú veľmi často blízke dnešným oficiálnym, spomeňme preto v súvislosti s ich zberom aspoň niekoľko zaujímavých okolností, ktoré podľa mienky ľudí ovplyvňovali ich liečivú silu. Všeobecne rozšírená predstava, že najúčinnnejšie sú liečivé rastliny nazbierané v noci na sv. Jána mala na Horehroní osobitný dodatok v tom, že ich silu umocní, ak ich nazbierala vdova po drevorubačovi, ktorý zahynul v lese pri práci. Zmiený jav je zaujímavým príkladom fungujúcich sociálnych mechanizmov v tradičnom drevorubačskom prostredí – dával odovetným ženám príležitosť odpredať liečivých bylín aspoň sčasti kompenzovať stratu živiteľa rodiny.

Popri liečivých rastlinách boli v minulosti známe a v špecifických situáciách tiež využívané rastliny jedovaté. Napríklad odvarom z koreňa čemerice pastieri ošetrovali zavšivené ovce, v domácnosti sa na ničenie múch používal prípravok z muchotrávky červenej rozdrvenej v mlieku. Prilbicu – jednu z našich najjedovatejších rastlín užívali – či skôr zneužívali – pytláci pri love rýb: rozdrvené korene zmiešali s cestom a mrvenicou z takéhoto otráveného cesta omráčili ryby, ktoré potom poľahky zozbierali z hladiny. Podobne jedom z prilbice napustené mäso používali ako otravu pre divú zver – najmä pre vlkov a líšky.

Tento výpočet spôsobov využívania voľne rastúcich plodín v tradičnom vidieckom prostredí je len zlomkom známych príkladov, treba však dodať, že aj tak sa už podstatná časť z nich vytratila z pamäti – podobne ako sa zabúda na pomôcky slúžiace pri zbere a spracovaní týchto plodín, ku ktorým patrí aj košík z kôry stojaci na začiatku nášho článku.

Želmíra Šípková, LDM Zvolen

Génová základňa Zámrzlá sa nachádza na OZ Beňuš, LS Beňuš, LO Zámrzlá. V roku 2005 bol pre ňu vypracovaný projekt Pro Silva, ktorého účelom bolo na mieste génovej základne zachovať pôvodné lesné ekosystémy a uváženými pestovnými zásahmi vytvoriť prírode blízky les, zvýšiť podiel prirodzenej obnovy pod ochranou materského porastu, znížiť náklady na zalesňovanie a ostatnú pestovnú činnosť, využiť rastové vlastnosti jednotlivých stromov na zvýšenie produkcie drevenej hmoty a ich ekonomickejšie zhodnotenie.

Aj keď som v lesníckom povolani pomerne krátko a určite sa mám ešte veľa čo učiť, môžem povedať že vo svojich kolegoch, ktorí sú skutoční a zariadení profesionáli, som našiel výborných lesníckych učiteľov. Problémom hospodárenia je priemerný sklon porastov až 45%, preto vo viacerých porastoch či už pri výchovných alebo obnovných ťažbách je potrebná lanovková technológia, čo si vyžaduje zvýšené náklady. Napriek tomu je cieľom zamerať sa v obnovných ťažbách na účelový výber, pri prechode na jemnejší spôsob hospodárenia uplatniť nižšiu intenzitu zásahov s ohľadom na zakmenenie v jednotlivých JPRL. Prvým zásahom presvetlenie porastov pre nástup prirodzenej obnovy, zdravotný výber. V ďalších zásahoch sa zamerať na hodnotovú produkciu, podporovať jedince s kvalitnou korunou, prirastavé, hodnotovo najkvalitnejšie, ich ťažbu realizovať až po dosiahnutí maximálneho prírastku a cieľovej dimenzie. Vytvoriť sieť približovacích liniek v závislosti od terénu a použitej technológie, krátenie kmeňov v poraste, prípadne výroba sortimentov pri pni, čím sa znižuje % poškodenia stojacich stromov.

V projekte je popísaných päť porastov, v ktorých je podrobne uvedený predpis podľa PSL a nový návrh úpravy predpisu PSL. Nakoľko LS Beňuš bola vo veľkej miere postihnutá veternou kalamitou v roku 2004 a následne podkôrníkovou kalamitou, bolo uprednostnené spracovanie tejto kalamity a obnovné ťažby sa až na malé výnimky nere realizovali. Keďže spomínaná kalamita nám naplnila aj decennálny etát už sa do nového PSL, ktoré začne platiť od roku 2014, zásahy sa realizovať nebudú, ale radi by sme tieto návrhy vniesli do predpisu.

Z piatich porastov ktoré boli popísa-

Za prírode blízky
hospodárením
v lese

Ciele hospodárenia v objekte Zámrzlá

né v projekte, sa stihol zrealizovať zásah iba v jednom z nich a na jeho popis sa zameriam. Jedná sa o porast 150 01, kde bol predpis podľa PSL: na Z maloplošný holorub v pásoch, šírka na 2 výšky porastu, na JZ maloplošný clonný rub v pásoch, šírka na 2 výšky porastu. Šírka obnovných prvkov 60 m. Zalesniť, nezmladené miesta doplniť, chrániť proti zveri. Ťažba celkom 2450 m³, intenzita zásahu 41 %.

Nový predpis podľa projektu: V poraste vykonať rozčlenenie linkami (6 liniek). Účelovým výberom odstrániť z porastu jedince napadnuté koreňovkou vrstevnatou a podpňovkou, presvetliť, uvoľniť existujúce skupiny bk, na miestach s nedostatočným zmladením vykonať v roku 2006 pomietnu prípravu pôdy, plecím rubom podporiť prirodzené zmladenie jd, sm.

Výška navrhovanej ťažby 25% - 1506 m³, zásah vykonať na 2x – porast náchylný na zaburinenie. Hmota z rozčlenenia 200 m³. Ťažbový postup JMP, približovanie lanovka, obnova 100 %.

Zásah bol vykonaný v roku 2005 prostredníctvom jednotlivého výberu. Použitá bola lanovková technológia ako je navrhnuté v projekte. Týmto zásahom bolo vybratých z porastu 728 m³ smreka, 11 m³ smrekovca, 29 m³ buka a 5 m³ javora. Porast je po zásahu rozčlenený, prirodzené zmladenie sa nachádza rovnomerne na celej ploche porastu, čo ale nie je náš primárny cieľ. Buk je poväčšine v hlúčkoch, takže až na pár jedincov by nemalo dochádzať k vytváraniu rozrastlíkov. V budúcom zásahu je potrebné venovať zvýšenú

starostlivosť strednej vrstve, ktorá je zastúpená vo veľmi malej miere a ďalšími opatreniami by som chcel podporiť zachovanie existujúcej strednej vrstvy a zvýšenie jej podielu. Podporiť odrastanie existujúceho prirodzeného zmladenia a opatrnou prácou so svetlom vytvárať podmienky pre nástup ďalšieho.

Ďalšie zásahy v objekte Pro Silva je potrebné napláňovať podľa potrieb pri obnove PSL, čo je na budúci rok a uplatniť v nich nepravidelnú intenzitu v rámci porastov s ohľadom na skupinky zmladenia, strednú vrstvu, zaburinenie, svetlo a súčasne sa zamerať na podporu hrúbkového a výškového prírastku kvalitných jedincov. Nemenej dôležité je i zvoliť správnu technológiu. Je nutné dôsledne uplatňovať smerovú stínku a metódu krátených kmeňov bez použitia zberného lana.

Výchovné ťažby realizovať podľa skutočných potrieb porastov s ohľadom na ich prebudovu na výberkový hospodársky spôsob. Z podúrovne neodstraňovať kvalitné jedince a snažiť sa dosiahnuť čo najväčšiu hrúbkovú a výškovú diferenciaciu porastov. U kvalitných jedincov podporovať vytváranie korún, ako predpoklad pre zabezpečenie prirodzenej obnovy a vytvorenie ďalších etáží. Pri nedostatku listnáčov ponechať aj menej kvalitné jedince týchto drevín pre zabezpečenie stability porastov. Porasty rozčleniť efektívnou sieťou približovacích liniek s ohľadom na použitú techniku a technológiu a s ohľadom na ich prebudovu na výberkový hospodársky spôsob.

Jednou zo základných priorit génovej základne je vylúčiť umelú obnovu lesa pôvodných drevín s čiastočnou výnimkou listnatej zložky ako prostriedku na vnesenie stability do prevažne smrekových monokultúr.

Pri citlivom a rozumnom vplyve človeka sa dá rozumne hospodáriť a brať úžitky z lesa nielen vo forme dreva, ale aj vo forme všetkých mimoprodukčných funkcií.

Účelom hospodárenia Pro Silva je jemnejšie, prírode blízke hospodárenie s cieľom zabezpečenia trvalo existujúcej zásoby a nepretržitej obnovy porastov, zabezpečenia ich vyššej stability a odolnosti voči pôsobeniu biotických a abiotických činiteľov. Je to ale proces ktorý potrvá desiatky rokov a preto na niektoré otázky nám dá odpoveď iba čas.

Matej Lovič,
OZ Beňuš

Naše zariadenia

Chata Klubina

Milan Longauer

Lesy SR š.p., OZ Čadca ponúkajú návštevníkom ďalšie ubytovacie zariadenie chatu Klubina. Objekt sa nachádza v tichom horskom prostredí v Klubinskej doline, na úpätí Veľkej Rače, tri kilometre od obce Klubina. Altánok pred chatou doplní vybavenie exteriéru. Využitie chaty je ideálne pre menšie skupiny, firemné akcie alebo rodinné dovolenky. Kapacita chaty je 12 osôb v štyroch miestnostiach s možnosťou prístelku. V chatke je k dispozícii kuchynka, dve spoločenské miestnosti s krbmi. Vykurovanie je na tuhé palivo v klasických kachliach v každej izbe. Letné mesiace môžu návštevníci využiť na lesoturistiku a cykloturistiku. V zime okolie poskytuje vhodné podmienky na bežecké aj zjazdové lyžovanie v známom stredisku Oščadnica - Veľká Rača.

Obec Klubina sa nachádza v severozápadnej časti Slovenska, pri hraniciach s Českou republikou a Poľskom, v Kysuckom podolí na sútoku Kysuce. Vzhľadom na príslušnosť ku geomorfologickým celkom patrí do Vonkajších Západných Karpát, z geologického hľadiska sú to trefohorné flyšové súvrstvia - striedanie pieskencov a ílovcov. Vzhľadom na klimatické pomery sa Klubina nachádza v mierne teplej oblasti s dostatkem zrážok (850 - 900 mm). Z hydrologického hľadiska patrí do povodia rieky Kysuce, z pedologického hľadiska tu prevládajú hnedé lesné pôdy. Obec založili v 1. polovici 17. storočia. Spomína sa od roku 1662 ako Klubina, maďarsky Kelebény. Patrila panstvu Strečno. Obyvatelia sa zaoberali pastierstvom, poľnohospodárstvom a spracúvaním dreva. Za I. ČSR sa živili aj furmanstvom, zhotovovaním výrobkov z dreva a podomovým obchodom s galantérom. Mnohí odchádzali na sezónne poľnohospodárske práce. Po roku 1945 pracovali v miestnej tehelni, na pile a v priemyselných závodoch na Kysuciach. Veľa obyvateľov hľadalo prácu v Ostrave.

Z kultúrno-historického hľadiska zaujme návštevníkov ľudová kamenárska práca prístenej kaplnky z roku 1823 a drevená zvonica z 19. storočia. ■

Receptár

Čas záhradných posedení spojených s grilovaním je v plnom prúde. Vybrali sme mierne komplikovanejší recept, no v porovnaní s klasickými klobáskami či kuracími křidkami stojí za to vyskúšať.

Suroviny:

kuracie mäso, slanina, šampiňóny, zeler, mladá cibuľka, soľ, čili korenie, cesnak,
Marináda: sójová omáčka, med, slivkový lekvár, biele víno

Postup:

Mäso naklepeme. Kuracinu ochutíme soľou a čili korením. Jarnú cibuľku rozrežeme na polovicu. Šampiňóny nakrájame na plátky. Zeler nakrájame na pásiky. Na mäso dáme jarnú cibuľku, šampiňóny a zeler. Závitky obalíme do plátok slaniny. Med zmiešame so sójovou omáčkou. Do marinády pridáme tiež slivkový lekvár, víno a olej. Marinádu dochutíme soľou. Marinádou potrieme mäso a dáme ho na gril. Počas grilovania mäso opakovane potierame. Závitky sa výborne hodia s varenými zemiakmi.

Hydinové
grilované závitky

Ahoj deti!

Pripravil som si pre vás zaujímavé hry. Najprv si zopakujeme pranostiky, ktoré nám hovoria aké bude počasie, úroda alebo iné udalosti a potom si zistíme, ako poznáme zvieratá a stromy v našich lesoch. Ak chcete získať pekný darček, napíšte mi pranostiky v správnom tvare a určite zviera a strom. Podpíšte sa, pridajte váš vek a poštovú adresu.

Váš kamarát jazvec Mišo

Pospájaj správne júlové pranostiky. Vieš čo znamenajú?

Na Jakuba
Svätá Margita vopchá
Na Prokopa

kosák do žita.
plná priekopa.
hrom do duba.

Poznáš zviera a strom?

Samec sa nazýva kanec.

Je to?

- a) Jazvec lesný
- b) Diviak lesný
- c) Muflón lesný

Naša najzastúpenejšia drevina

Je to?

- a) Buk lesný
- b) Javor mliečny
- c) Pagaštan konský

Moja adresa je:

jazvec Mišo
redakcia časopisu Lesník
Námestie SNP č.8
975 66 Banská Bystrica.

Kalendár akcií

19.8.2012

Farmárske trhy
Agrokomplex Nitra

23.8. – 26.8.2012

Agrokomplex
Agrokomplex Nitra

23.8.-24.8.2012

Odhalenie Významného lesníckeho miesta
Dvojdnová konferencia s medzinárodnou
účasťou
Livovská Huta

1.9.2012

Dni sv. Huberta
Svätý Anton

1.-2.9.2012

Kôň 2012

9. ročník medzinárodnej výstavy koní
Expocenter Trenčín

13.9.-16.9.2012

Autosalón
Agrokomplex Nitra

Životné jubileá

Júl 2 0 1 2

50 rokov

Penciak Ľubomír,
fakturant dreva – OZ Šaštín
Ing. Daniš Ivan,
vedúci LO, LS Píla – OZ Smolenice
Mucha Milan,
vedúci LO, LS Turčianske Teplice – OZ Žilina
Ing. Zubrický Štefan,
vedúci ekonomicko-obchodného úseku – OZ Rožňava

60 rokov

Hajdušík Jozef,
vedúci LO, LS Gabčíkovo – OZ Palárikovo
Ing. Makara Ondrej,
vedúci LO, LS Malužiná – OZ Liptovský Hrádok
Konôpka Jozef,
vedúci LO, LS Divín – OZ Kriváň
Ing. Kalmánek Jozef,
VORŠ – strojné investície – GR BB

Pracovné jubileá

Júl 2 0 1 2

20 rokov

Benko Roland,
vedúci LO, LS Tornaľa – OZ Revúca
Haščák Miroslav,
technik, LS Ladová – OZ Rožňava
Mlynarič Jozef,
vedúci LO, LS Malcov – OZ Prešov

25 rokov

Deák Gašpar,
technik, LS Sládkovičovo – OZ Palárikovo
Mester Jozef,
vedúci LO, LS Bajč – OZ Palárikovo
Harmady Hubert,
vedúci LO, LS Partizánske – OZ Prievidza
Kukučka Alexander,
vedúci LO, LS Nové Mesto nad Váhom – OZ Trenčín
Mišina Roman,
vedúci LO, LS Kšinná – OZ Trenčín
Haljak Emil,
vedúci LO, LS Lednické Rovne – OZ Pov. Bystrica
Fučík Pavol,
vedúci LO, LS Rajecké Teplice – OZ Žilina
Cesnak Ladislav,
vedúci ES, ES Gašparovo – OZ Beňuš
Chlebuš František,
manipulant, ES Gašparovo – OZ Beňuš
Ing. Prandl Peter,
manipulant, ES Medzibrod – OZ Slov. Lúпча
Filčík Tibor,
manipulačný majster, ES Kriváň – OZ Kriváň
Gibala Štefan,
vedúci LO, LS Poľana – OZ Kriváň

Parditka Július,
vedúci LO, LS Poltár – OZ Kriváň
Nemčko Martin,
manipulant, ES Betliar – OZ Rožňava
Ing. Zengevald Ján,
personalista – OZ Vranov nad Topľou

30 rokov

Žiška Ján,
vedúci LO, LS Partizánske – OZ Prievidza
Fašanga Jozef,
manipulant, ES Veľké Uherce – OZ Prievidza
Kucko Lubomír,
vedúci LO, LS Nitrianske Rudno – OZ Prievidza
Obert Lubomír,
vedúci ES, ES Nitrianske Pravno – OZ Prievidza
Bulejko Juraj,
vedúci LO, LS Kšinná – OZ Trenčín
Ing. Blažek Milan,
technik, LS Slovenská Ľupča – OZ Slovenská Ľupča
Ing. Mareková Erika,
technik, LS Slovenská Ľupča – OZ Slovenská Ľupča
Hromada Igor,
vedúci LO, LS Staré Hory – OZ Slovenská Ľupča
Rupp Zdeněk,
samostatný technik MTZ, SCHK Dobšiná – OZ Revúca
Tóth Štefan,
vedúci LO, LS Tornaľa – OZ Revúca
Polomský Vladimír,
vedúci LO, LS Rožňava – OZ Rožňava
Kórintuš Igor,
vedúci LO, LS Rožňava – OZ Rožňava
Ing. Fehér Oto,
vedúci LS, LS Rožňava – OZ Rožňava
Lapšanský Silver,
vedúci LO, LS Spišská Nová Ves – OZ Prešov
Paľúrik Andrej,
vedúci LO, LS Bardejov – OZ Prešov
Tomko Jozef,
vedúci LO, LS Sabinov – OZ Prešov
Olejár Ivan,
vedúci LO, LS Zlatá Baňa – OZ Prešov
Kleban Ladislav,
vedúci LO, LS Stropkov – OZ Vranov nad Topľou
Danko Lubomír,
technik pre opravy a servis LT, RSLT Bánovce n. Bebravou – OZLT BB
Olejár Pavol,
technik operačného nasadenia LT, RSLT Vranov n. Topľou – OZLT BB
Klaučová Zuzana,
technik, ŠS Jochy – OZ Semenoles
Bozsenyiková Marianna,
technik, ŠS Trstice – OZ Semenoles
Vlčková Eva,
personalista a mzdový účtovník – OZ Semenoles

35 rokov

Goda Pavel,
vedúci LO, LS Luboreč – OZ Levice
Hajnovič Lubomír,
ref. pre plán, štatistik a controlling – OZ Levice
Studený Tibor,
vedúci LO, LS Plášťovce – OZ Levice
Petrus Jozef,
manipulant, ES Topoľčany – OZ Prievidza
Kršková Alena,
mzdová účtovníčka – OZ Prievidza
Đuriš Rudolf,
vedúci LO, LS Drietoma – OZ Trenčín
Faltan Igor,
vedúci LO, LS Nové Mesto nad Váhom – OZ Trenčín
Sedláček Jozef,
vedúci LO, LS Staré Hory – OZ Slovenská Ľupča
Đurán Vladimír,
vedúci LO, LS Nižná Slaná – OZ Rožňava
Kraus Róbert,
vedúci LO, LS Zámutov – OZ Vranov nad Topľou
Ing. Strmeň Martin,
riaditeľ OZ – OZ Vranov nad Topľou
Ing. Krekán Pavel,
technik operačného nasadenia LT, RSLT BB – OZLT BB
Ing. Bornemisová Jarmila,
VORŠ – manažér verejných obstarávaní – GR BB
Ing. Ferencík Ladislav,
VOR – technik – systémový administrátor – GR BB
Ing. Sabolčák Ladislav,
VORŠ – oblasťný kontrolór – GR BB
Ing. Maťaš Eugen,
VORŠ – oblasťný kontrolór – GR BB
Ing. Snopko Ján,
VOR – samostatný programátor – GR BB

40 rokov

Ing. Bartaloš Martin,
vedúci LO, LS Nitrianske Rudno – OZ Prievidza
Molnár Vladimír,
vedúci LO, LS Krásnohorské Podhradie – OZ Rožňava
Orbán Ferdinand,
manipulant, ES Betliar – OZ Rožňava
Blahovský František,
technik, LS Spišské Podhradie – OZ Prešov
Ungrády Jozef,
technik pre opravy a servis LT, RSLT Vranov n. Topľou – OZLT BB

Odchod do invalidného dôchodku

Šimo Ján,
vedúci LO, LS Bojnice – OZ Prievidza

Odchod do predčasného starobného dôchodku

Slosjár Marián,
ref. MTZ a nákupu – OZ Topoľčianky

Odchod do starobného dôchodku

Ing. Šipek Ján,
referent TPV – OZ Považská

Životné jubileá

august 2 0 1 2

50 rokov

Jakubička Jozef,
vedúci LO, LS Moravany – OZ Smolenice
Pixiades Imrich,
vedúci LO, LS Modrý Kameň – OZ Levice
Ing. Zahradník Anton,
referent dopravy a mechanizácie, dispečer dopravy dreva – OZ Trenčín
Abel Miroslav,
vedúci LO, LS Beňuš – OZ Beňuš
Ing. Král Pavol,
riaditeľ OZ – OZ Kriváň
Ing. Lichvár Marián,
vedúci LS, LS Široké – OZ Prešov
Migál Ján,
vedúci ES, ES Vranov – OZ Vranov nad Topľou

60 rokov

Oberhauser Marián,
vedúci ES, ES Závadka – OZ Beňuš
Ing. Pekarovič Boris,
vedúci Lesníckeho skanzenu – OZ Čierny Balog
Dolnák Ján,
vedúci LO, LS Lučenec – OZ Kriváň
Kostka František,
vedúci LO, LS Hnúšťa – OZ Rimavská Sobota

Pracovné jubileá

august 2 0 1 2

25 rokov

Baráti Zoltán,
vedúci LO, LS Plášťovce – OZ Levice
Magyar Andre,
vedúci LO, LS Kamenín – OZ Palárikovo
Stankovský Jozef,
vedúci LO, LS Duchonka – OZ Prievidza
Beňo Milan,
manipulant, ES Lednické Rovne – OZ Považská Bystrica
Valica Karol,
technik, LS Žilina – OZ Žilina
Kultán Jozef,
technik, LS Nová Bystrica – OZ Čadca
Salva Miroslav,
vedúci LO, LS Lučenec – OZ Kriváň
Junger Štefan,
vedúci LO, LS Nižná Slaná – OZ Rožňava

Brndiar Michal,
vedúci LO, LS Klenovec – OZ Rimavská Sobota
Forgáč Pavel,
vedúci LO, LS Rimavská Sobota – OZ Rimavská Sobota
Meluš Miroslav,
vedúci LO, LS Hnúšťa – OZ Rimavská Sobota
Brinko Jozef,
vedúci LO, LS Lukov – OZ Prešov
Ing. Hasinová Erika,
vedúca LS, LS Koškovce – OZ Vranov nad Topľou
Turcmanovič Pavol,
vedúci LO, LS Medzilaborce – OZ Vranov n. Topľou
Mesíková Jana,
mzdová účtovníčka – OZLT BB

30 rokov

Ing. Michňa Jozef,
referent obchodu – OZ Revúca
Siva Eugen,
technik, LS Veľká Lúka – OZ Revúca
Rusinko Ján,
vedúci LO, LS Medzilaborce – OZ Vranov nad Topľou
Baldaufová Marta,
účtovníčka – OZ Vranov nad Topľou
Ing. Ivanová Anna,
finančník – OZLT BB
Ing. Lichá Janka,
VORŠ – vedúci účtovníka – GR BB
Ing. Homola Miroslav,
vedúci odboru investícií – GR BB

35 rokov

Švarc Jaroslav,
vedúci LO, LS Plášťovce – OZ Levice
Vician Jozef,
vedúci LO, LS Ladzany – OZ Levice
Ing. Jackulík Ladislav,
fakturant dreva, ústredie OZ – OZ Slov. Ľupča
Ing. Karell Milan,
vedúci LS, LS Stárňa – OZ Revúca
Levcáková Katarína,
sekretárka – OZ Revúca
Ing. Selecká Anna,
VORŠ – plánovač, analytik – GR BB
Ing. Vaňousová Ružena,
VORŠ – civilná ochrana a krízové riadenie – GR BB
Ing. Lapin Dušan,
VORŠ – metodik systémovej integrácie – GR BB
Ing. Mydlo Milan,
VORŠ – dane, poistenie – GR BB

40 rokov

Hrabovský Ján,
vedúci LO, LS Stárňa – OZ Revúca
Ferencík Ondrej,
vedúci LO, LS Podsuľová – OZ Rožňava
Cipka Štefan,
vedúci LO, LS Stropkov – OZ Vranov

Odchod do starobného dôchodku

Halmo Emil,
vedúci LO, LS Partizánske – OZ Prievidza

Rubriku spracovala Helena Turská

Opustili nás

Ing. Ján Kožár (63)
Naposledy pracoval vo funkcii vedúceho Regionálneho strediska lesnej techniky v Margecanoch.

Stanislav Lacko (69)
Dlhoročný kolega z OZ Levice

Ing. Martin Malček (75)
Bývalý vedúci prevádzky OZ Kriváň

Češť ich pamiatke

Stretnutie priateľov PRO SILVA

Dňa 11. júla 2012 sa na LS Pukanec, OZ Levice uskutočnil lesnícky deň k obhospodarovaniu lesa prírode blízkym spôsobom. Cieľom lesníckeho dňa bolo predstaviť ukážky prírode blízkého obhospodarovania lesa vo vytípaných porastoch, ktoré sa začali obhospodarovať týmto spôsobom už pre desiatimi rokmi a prezentovať ich stav a vývoj počas tohto časového obdobia.

Predmetom ukážok bolo: skupinová a skupinovitá obnova porastu, obnova mozaikovitým spôsobom porastu, úrovňová prebierka vykonávaná metódou cieľových stromov a riešenie prebudovy kalamitou poškodeného porastu. Terénne ukážky pripravili pracovníci OZ Levice v spolupráci s prof. Ing. Milan Sanigom DrSc., ktorý bol zároveň odborným garantom lesníckeho dňa. Pracovného stretnutia sa zúčastnili zástupcovia MPRV SR sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva, NLS ústav pre hospodársku úpravu lesa, Lesnícka fakulta TU katedra pestovania lesa, pracovníci OZ Levice, OZ Kriváň, OZ Žarnovica, OZ Topoľčianky, OZ Prievidza a OZ Trenčín.

K príjemne strávenému pracovnému stretnutiu prispelo i pekné počasie a záverečné posedenie v hoteli Topky v krásnom prostredí Počúvadlianskeho jazera Štiavnických vrchov.

*Peter Gróf,
tažbár OZ Levice*

